

309549

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

సంపుటము. ౬

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జూన్ నెల 24 వ తేది మంగళవారము

NO. 71.

సిద్ధార్థి నామ సంవత్సర శ్రేష్ఠ మాస బహుళ ఏకాదశి గది.

సంచిక ౭౧

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమౌషధము

వెల న్వల్పము
తల్ల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ౮ అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి పో.

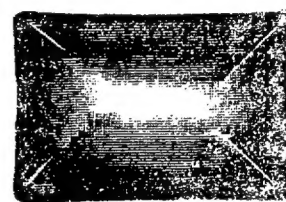
6, లింబు కెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ఫ్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

వీటియందు కొన్నియొక్క మరచిలను తీసికొని
కాకులినవలె గాలిని నింపుకొని మరను మనవలెకలె తీసి

తన యెడల మిక్కిలిసాధ్య
కరమైన కలసిం దగును. ఆ
కర్మకలెనప్పుడు మరనుతీసి
గాలియంతయు పోయినక
లెబులో గాలి ఒడియందు
గాని యుండుకొనవచ్చును.
ఇది శిరోబాధ గలవారికిని

ప్రయాణికులకును తదితర ప్రజాసామాన్యమునకును మిగుం
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సాధ్యమను పొందుడు.
తలదిందు 1-కి అణాలు 0.8-0, తలపొడవు ప్రత్యేకము
(536) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశు మ్రొవీధి, సామా కాదు పేట, మద్రాస్.

126

అద్భుత నివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలెక్ట్రో బాస్క్ వెరలు

ఇది బలహీను
లకును నీరను
లకును మందు.
నిద్ర లేకుండు
ట, జ్వరము
తక్కువగును,
మెదడు దిమ్మ
గా నుండుట,

దనియంబెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సర్తువ, బలహీనము,
అయాసము, కుక్కనవ్వుముపోగొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్యాయులకు
గురుస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మెద
లగు వారికి ప్రళప్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అశేక
లేలమంది ఇందుకలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినము
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

వసినము! ప రి మ ల ద్ర వ్య ము ల రా జు వసినము!

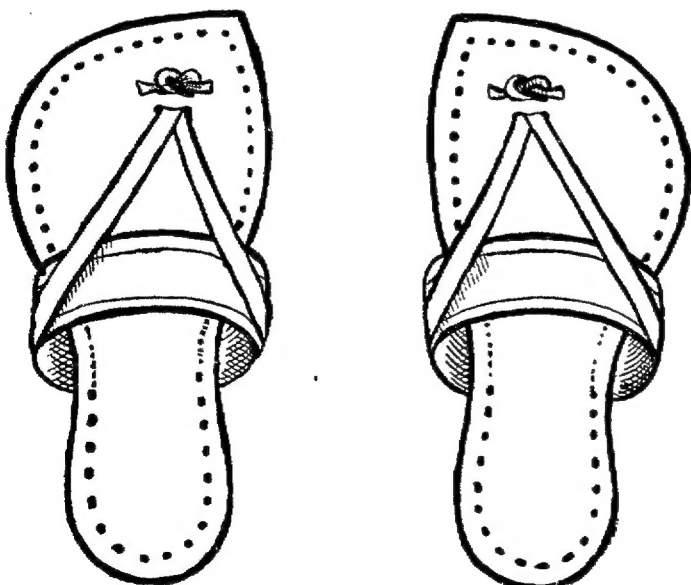
ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అత్యుత్తమ
వాసనయును కలదు. ఆలోకనాలో సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేరిగుడ్డలో గాలి చొ
క్కాయ మైనగాని 2-కి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
వనము మధ్యలోనుంటే యెంత నుఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు ఈ
నేనియండివా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.
తల 1/2 ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు తెమికల్ కంపెనీ
నెం 155, నామ్మావసీడు వీధి, బొంబాయి

SANDALS

WARRANTED

ALL LEATHER

పాదరక్షలు (1620)

ఉష్ణకాలమునకు మిక్కిలి ఉపయోగకరమైనవి. తంగెడుకట్ట చర్మముతో చేయబడినది.
అంతయు చర్మమే. సాధారణ ధర తగ్గించిన ధర

జత రు. 1-8-0, జత రు. 1-2-0.

వ్యాపారులకు హాల్ సేల్ ధర ఒక్కగోసు జతలు రు. 144.

Mason, Smith & Co.,
Retailers for the Chrome Leather & co
Club Corner, Mount Road, Madras.

మేసన్, స్మిత్ అండు కంపెనీ, క్లబ్ కార్నర్,
మాంటురోడ్, మదరాసు.

సంధిపత్రమున సంతకములు

జర్నలు లంగీకరించుట

బ్రిటిషు అధికారుల ప్రకటనములు

(రైటరు ఏ జెన్సీ)

లండను, జూన్ 23.

(సాయంకాలము 5-40.)

సంధిపత్రమున సంతకములు చేయుటకు జర్నలు లండన్ లోని బ్రిటిషు అధికారులు ప్రకటించిరి.

(సాయంకాలము 6-25.)

సంధిపత్రమున సంతకములు చేయుటకు జర్నలు లంగీకరించిరి. ఈనెల 25-వ తేదీన సంతకములు జరుగవచ్చునని బ్రిటిషు అధికారులు ప్రకటించిరి.

(సాయంకాలము 6-25.)

రాష్ట్రాధికారి దృఢీకృతము.

తెల్లన, జూన్ 18:—వెస్మిన్ సెంట్రల్ ఇండియా సర్కిల్ జర్నలు ప్రతినిధుల వరకుల సంగీతంపరముని తమ కృతకృతమును తెలుపును నొక నిజానను చాగిసి రని మిట్టగు జయిటంగు కత్తిక వ్రాయుచున్నది. మంత్రివర్గమువారింట్ల కంగీకరింపబడుచున్న రాష్ట్రాధికారి తమ వదలికి రాజీనామా నిర్దురని పేజీలపై ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

మంత్రివర్గమువారి వైఖరి.

తెల్లన, జూన్ 18:—కేయిమారు తండ్రివార్త—సంధి కంగీకరించి సంతకము చేయవలయునని మునుపటియు తమలోకాము నిశ్చయించి చెప్పవలసినదని మంత్రివర్గమువారు వివిధకక్షలవారిని గోరడకు. మెజారిటీ సోపర్నియు ఎంబ్లిలో చాల ఎక్కువయ్యెనున్నా గనుక సంధిసంగీకరించుటకును అనుకూలముగ నుండునని సంధి జరిగితరుక. ఏలయన ఇండి పెండెంటు కక్షవారందఱును సంధిసంగీకరించుట కనుకూలముగ నున్నారు. సెంట్రల్ సెంట్రల్ యెన్నారు.

జర్నలు మంత్రివర్గపు విషయపై

తెల్లన, జూన్ 18:—మంత్రివర్గము విషయపైకి వచ్చినది. ఇంతలో రాజీనామాచేయుట అవశ్యకమని నోయిచున్నది. మునుపడు లాన్సుని. వాటిలో నేటియో కలకాలబడలయను. హెచ్చాకములయి మిక్రమగర్హము, ఎక్కిలెగర్హములపై వర్గము, నోస్మిమంత్రివర్గము.

జర్నలు సంధి కొడబడును.

పార్లమెంటు, జూన్ 21:—జర్నలు సంధి కొడబడునని రహస్యమార్గమున పార్లమెంటు సభాసభకు తెలియజెప్పెను. వారములోజలలోగా సంధిజరిపి తీసుచు వున్నవారికా వాదానము లొనరింపబడిన గాని ఒక్కసారిమీదమైన ఆలసించుట కంగీకరింపవని క్లెమెంకో, లాయను జార్జి, ప్రెస్ డెంటు విల్సన్ గారలు పట్టుపట్టి యున్నారు.

క్రొత్త ప్రభుత్వము నెలకొల్పబడుచున్నది గావున మరి కొంచెము కాలవలంబనమున కనుమరీ తయరలసినదని జర్నలు కొర నని నమ్ముచున్నది. అయినను సంధి జరిగించి తీసుచు వున్న కచ్చిముగ వాగ్దాన మొనరించిన గాని జర్నలు వై దాడి పెడకుటకు ప్రెంచి బ్రిటిషు ఆమెరికా నైపుములు మంగళవారమునాటి యదయముననే ఆరంభించును.

మార్షలు ఫాక్ గారి సన్నాహము.

పార్లమెంటు, జూన్ 21:—పేరుగాను ఏ కెన్సివారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు.—రైతుసదీనుండి జర్నలు వై దాడి పెడకుట కిప్పుడు 7,50,000 నుండి నైపుము సిద్ధముగ నున్నారు. రెండు మూడు గంటలలో జర్నలు ఎన్నేముల కొద్దికారమున కాయపువట్టుగా నన్న ఫాక్ గార్హమున పట్టుకొనగలరు.

ఆహారసామగ్రి నావలు.

లండను, జూన్ 19:—ఆమెరికానుండి ఆహారసామగ్రి నావలను గొనివచ్చుచున్న జర్నలునావలు సంధి జరుగువరకు హెచ్చాక వాపియబడినవి.

బ్రిటిషు సముద్రము, బ్రిటిషు సముద్రనావలు.

లండను, జూన్ 19:—18-వ తేదీనాటి కోపనహే గను తండ్రివార్త—12 బ్రిటిషు క్రాయజములు, వెక్కుడిప్రాయమున వచ్చివని. జర్నలును సంధిసంగీకరింపబడినదని దాని నుట్టడించు నిమిత్త మిది పంపబడినది.

కీలుకాలువ కేగుట.

లండను, జూన్ 19:—డివిజిల్ ఆర్. 38 అను గుర్తుగల విమానము నిన్న సాయంకాలము బాకో (యూక్లెయి) నుండి బయలుదేరినది. హెలిగోలాండు, కీలుకాలువమీదుగ 48 గంటలు ప్రయాణముచేయును.

ఆర్. 34 అను గుర్తుగల బ్రిటిషు విమానము నిన్న సాయంకాలము నాలుగు గంటలపుడు బెర్లినుమీద సంచరించుచుండెనని “డెయిలీ స్టెర్లింగ్” కి తెలియజేసినది.

మార్షలు పేగుగారి సూచన.

లండను, జూన్ 18:—పేగుగారికి లండనునగర పౌరస్వాతంత్ర్య మొనగబడిన సభ—అందు 1912 వ సంవత్సరమున రాబర్టు ప్రభువుగారు మాంచెస్టరు నగరమునం దొంగిన యాప వ్యాపకమునందలి కొన్ని విషయములను వివరించిరి. నిజముగా మనదేశమునకు తగిన రక్షణసాధనములు లేకపోవుటయే పరులు యుద్ధమునకు గడంగుటకు ప్రోత్సాహకమును యిస్తుంది. నేతనముల నడుకొనుచున్న నేతకపు మనకిరవనా యమేమియునులేదు. మొదటి పుక్తి కానికా కాపువలయే కనబడెను. యూరోపు ఖండమునందును ఇప్పుడు ఆసియా ఖండమునందును నూడ ప్రతికక్షమును ప్రబలనీసాసమిర్శితముగ నుండె మనము నిరుప ద్రవ స్థితి యందున్నామన కొనుట చాల న మాంబావ నూచకము నాగ్రహకారమునకునున్నది. కానినీ, నెలకొలువలె వనిన యుద్ధమునకు సర్వ సన్నాహముల నొనర్చుటయే ముఖ్య కర్తవ్యము. సర్వ సన్నాహములగా నేతనములను సంగీ ప్రబల వైపున నేర్పరుచుట కాదు. అల్లెర్నర్చిన ఆర్యయమునూడ వీయుటకు విశేష జోరములకు దోచుకొనవలసికన్యును. స్యుజే యును కాకానుట తనవిధించి ప్రతిపాదునగ్రహించి అందులకు తగిన సాధనసంపత్తి సభ్యసంపరలెకు. వెక్కు యుద్ధములలో నాలుగొనుటవలన మరల నెక్కిటిని యుద్ధము కలుగ నుండె జేయలెనని నే నానించుచున్నాను. అట్లు చేయవలెననిన దేశములకు బలకాలులందగును నమర మాసన్న మైనపుడు దేశభక్తితో తమ ప్రాణముల వర్షంప సునీధులయ్యెదరు గాని వాని కేల మనభ్యసితులగుట తటస్థించుచున్నది. అట్లు గానంద ప్రతిపాదుకును సమరవిగ్యుకు సమగ్రముగ సభ్యసించి యుండలె నని పేగుగారు రుపన్యసించిరి.

డెయిలీ న్యూసు.

పేగుగారి ప్రపంగ ముగ్రహసంజనకముగా నున్నది నిజమనన, యూరోపునందన్ని దేశములకంటె బ్రతుకుదేశమే మిక్కిలి బాగుగా సన్నద్ధమైయుండెను. వెక్కిటి యుద్ధాంతనాటికే మరల క్రొత్త టుగరుబాటుతోను క్రొత్త సాధనాలతోను ప్రవర్తించుటకు ప్రారంభము కానున్నదా? యూరోపుఖండమునందలి ప్రతమ శ్రేష్ఠులందరును రిటరంగమున తమ ప్రాణముల వర్షించినందులన కలిగిన విజ్ఞానముగము విదియే నా?

వెక్కుమిస్టరు గజెటు.

మార్షలు పేగుగారు చేసినసూచన మోషుల దృక్పథమునండి నూనింపబడిన ప్రతికక్షగా నున్నది. అంతర్జాతీయ సేనానిచ్చేదనము నకుసరించుటయే కర్తవ్యమని డెయిలీ న్యూసు ప్రతిక చేసిన సూచననే మేము నూడ నామోదించుచున్నాము.

ఇతరకత్తికలు.

వైస్రూ, హ్యూంగుహెన్సు, డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతికలు పేగుగారి సూచనలకు హర్షించినవి (పక్షానిన ప్రతిక ప్రత్యేక తండ్రివార్త)

తురుష్క రాయ బారులు.

పార్లమెంటు, జూన్ 17:—కవుస్సు ఆఫ్ టెన్నునాకు తురుష్క రాయబారులను కలిసికొనిరి. ప్రెంచి ఉద్యోగులలో వీరు మోటాకు బండిలో నాకెనకనండి పయనమైరి. తురుష్క పరిస్థితులను గైకొనుటకు వీరు కలిసికొనిరిన తెలియచున్నది. పరిస్థితులను పరిశీలించువారికలె తురుష్క రాయబారులు వి శ్యసిరి. సభనుండి విడిపోయినవిదకు పలచారము లొనగబడినవి.

కొరియా కోరికలు

పార్లమెంటు, జూన్ 19:—కొరియాకు స్వయంశిర్షయ నూత్రాధికారమును ప్రసాదించవలయు నని కొరియను, దాని అదృష్టమున కదియే కర్తవ్య నుండవలయు నను అంశమును నిర్ణయింపగోరుచును కొరియా ప్రతినిధులు ఎం. క్లెమెంకో గారికి మరల మొక లేఖ పంపిరి.

బల్గేరియా ప్రతినిధులు

లండను, జూన్ 19:—కొంగోస్థావలనుండి రైటరు గారి కిట్లు తెలియజెప్పెను. ఇనియూ బల్గేరియాకు ప్రధానిగ నుండి జర్నలు పక్షపాతిగ నుండిన ఎం. గ్యువోపుగారు బల్గేరియా సంధి రాయబారనగమున కధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

జర్నలు ఆస్ట్రీయను రాయ బారులు.

లండను, జూన్ 18:—1918 లో నవంబరు 19 తేదీన నిర్మితమైన జర్నలు ఆస్ట్రీయా రిపబ్లిక ప్రభుత్వమువారు యుద్ధమున ఎంతమాత్రము పాల్గొలేదని జర్నలు ఆస్ట్రీయాను రాయబారులు సంధిసభవారికి లేఖనోకదాని పంపజేసిరి. కాన ఋణములకు తదితరబాధ్యతకు పాతులకుగ జేయగూడదని యుద్ధవ్యరాజికమునగల జర్నలు ఆస్ట్రీయాకాంతిక్త సదా ఆపేక్షించునదనియు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు నౌకాదళము.

లండను, జూన్ 18:—జర్నలు సంధిపత్రమున సంధిపత్రము చేయనియెడల తక్షణము సముద్రపుముట్టడిని గావించుటకు బ్రిటిషు నౌకాదళము సిద్ధముగ నున్నది. నెల వందరికిని రద్దుజేయబడినది. మందు గుండు, సాగుగి మరల నౌకలమీద సిద్ధము చేయబడినది. యుద్ధమునకు నౌకాదళము సిద్ధముగ నున్నది.

మాంగరీపుసర్ని రాజము.

బురూస్టెస్, జూన్ 18:—యుద్ధముకు దీర్ఘ కాలము సాగించినందులకే దేశమునకు సభ్యమగు రాష్ట్ర మియబడెను. సంధిపరిగులలో నిర్ధారణచేయబడిన సమావృత్తు మాంగరీపుమేనియా, ఇకోస్టానీకీయా దేశములను పూర్తిగా చేరువకు చేరుగానీ మూడుదేశముల నేనమును యుద్ధమును చాలించి తరుతమ దేశములకు మరలనెనని ముగ్రమండలివారు మాంగరీవారికి వ్రాసిరి.

కార్మికుల వివాదము.

లండను, జూన్ 18:—కార్మికులమంత్రి ఏర్పరచిన సమావేశమున కార్మికులతో చర్చించుటకు వెల్లగుడదని నూలు తండ్రికాలల యజమానులు నిశ్చయించిరి. కార్మికుల ప్రతినిధులు పరిష్కరించు కొనుటకును నూచించుటకును అర్హులని కార్మికులు నిర్ధారణ చేయువరకును మే మినిషయమునకు కల్పించుకొన నెల్లమని యజమానులు తెలిసిరి.

సభా సమావేశము.

ఈనెల 18 వ తేదీ ఉదయమున ప్రైమావేశము జరిగినదిగాని పర్యవసాన మేమియును లేలేదు. సమర్థ తంతువాపకుల (మేస్తరు స్పీకర్లు) ప్రతినిధులు 19 వ తేదీన సభకు వచ్చుటకు వీలగునట్లు సభను మరల 19 వ తేదీన జరుపుట కేర్పరుపబడినది. మిరు వెంటనే మిప్రతినిధులను తంతులెను. లేవో క్యువారము గురగక చెడిపోవును. గొప్ప అనర్థకల్మకలుగును. మరతులను నూచించుటకు తమకు సంపూర్ణాధికార మియ్యబడినదని పనివాండ్ర ప్రతినిధులు తెలిపిరిని కార్మికమంత్రి తంతువాపక సంఘమువారికి తంతివార్త నంపెను. ఏమట్లు 19 వ తేదీన మరల సమావేశము జరిగినది. 20 వ తేదీన మాంచెస్టరులో మరల సమావేశము జరుగును. ఆసమావేశమునకు తంతువాపకుల ప్రతినిధులు వచ్చెద రనుకొనుచున్నారు.

వివాదపరిష్కారసంఘము.

కార్మికులకును యజమానులకును కలుగు వివాదాలను పరిష్కరించుటకు శిష్టవిధానమును వినియోగించుటనుకూర్చి జాతీయ సంఘాగమమునా రాజాచింది 54 గురు సభ్యులు గల జాతీయసంఘము నేర్పరుపదగుననియు దాని కనుబంధముగా కాభాసంఘములను, మండల సంఘములను, కార్య నిర్వాహక సంఘములను ఏర్పరుపదలెననియు జాతీయ సంఘమున 54 గురిలోను 27 గురిని దొరతనమునాను నియమింపదలె నని యాను తర్కిన 27 గురిని వివిధవర్గములు నియమింపదగు నని యాను నూచించిరి.

మెయ్యుపర్వ ప్రభుత్వ కాలిధ్యము

లండను, జూన్ 19:—నిన్న రాత్రియిండియా కార్యాలయమున మెయ్యుపర్వ ప్రభుత్వ గారికిని గో. జాను తెనగడ గారి కిని మాంట్రాగు దంపతు లాతిధ్యము నొసంగిరి. చికినీరు కపర్థ లా మహారాజులును లిమరీధానోరు సాహెబుగారును, ఇద్దర రంజీరాజుగారును, సింహాప్రభువు గారును ఇండియానుండి వచ్చి న శ్రీనిధిసంఘసభ్యులును ఇతరులునుగూడ వాఁచింపదలె పిలువబడి యిరి.

వెండిధర.

లండను, జూన్ 19:—మాంట్రేగు రిపోర్టు — చీనా తరపున వెండి విశేషముగ కొనబడుటవలన సరఫరా అధిక ముగలేవు. అందువలన జూదధరలు నిలుకడగనున్నవి. మాంఘాయిమారకము టెయిలరుకు రి 5 4 1/2 నెన్నెను.

అట్లాంటిక్కు వైమానికులు.

లండను, జూన్ 19:—చక్రవర్తి యనుమతిని కెప్టెను ఆల్బాన్సు, టెప్లి నెంటు బ్రానుగారు 28 వ తేదీని విండ్స్టర్ కాసిలులో ఘటించెదరు.

విజయములు.

ఈస్టర్న ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కంపెనీ 1200000 పౌ నులను, అండ్ల ఈజిప్టు బ్యాంకులో 500000 పౌనులను విజ యములుగా నొసంగిరి.

తెనడా

కార్మికదేవాలయముపై దొంగిలొట్టుట.

లండను, జూన్ 18:—నాయకులను బట్టుకొనుట, కార్మిక దేవాలయమును దొంగిలొట్టుట ఏక కాలముకే జరిగి నది. చాలవరకు రాజద్రోహపు వాద్యములు పట్టుబడినది. అట్లావాలో నున్న సాంఘాతికప్రభుత్వమువారి ఉత్తరవు వలన పూర్వోవాప్యకము లగు సంగతులు జరిగినవి. వీరంద యు రాజద్రోహపు చింతతోగూడిన కొన్నివారలకు ఉప న్యామములను గావించుట కారణముగ జూపబడినది.

ఇటలీ

ఇటలీమంత్రివర్గమువారి రాజీనామా

రోము, జూన్ 19:—చేంబరులో తమకు ప్రతికూల ముగ జొక తీర్మాన మంగీకరింపబడుటవలన మంత్రివర్గము వారు రాజీనామా నిచ్చిరి. రాజుగారింకను అనుమతి నీయ లేదు.

అమెరికా

రషియా దొరతనము

అమెరికా కార్మికుల తీర్మానము

లండను, జూన్ 18:—కాన్సిటిట్యూషంటు ఎస్సెం బ్లీని ఎన్నుకొనునవరకు రషియాలో బోల్షివికు దొరతనమును గాని తదితరప్రభుత్వమునుగాని అమెరికాలోనున్న అట్లాంటికు సగరసంఘపు కార్మికపక్షమువారు అంగీకరింప మని నిశ్చయించుకొనిరి.

బెలియము

వెసిడెంటు విల్సనుగారు

బ్రుసెల్సు, జూన్ 18:—బెలియము రాజదంపతుల తో వెసిడెంటు విల్సనుగారు బ్రుసెల్సులో ప్రవేశించిరి. రాజమందిరమున దిగిరి. ప్రజలు వీరికి అధికార్థనముతో స్వాగత మొసంగిరి.

చీనా

చీనామంత్రివర్గము.

పెకిన్, జూన్ 18:—ప్రధానమంత్రి రాజీనామా అంగీకరింపబడినది. శ్రేష్ఠమండలికును జపానుశ్రేష్ఠ మట్ట ప్రతినిధులకును నాందోశనము జరుగుచున్నను జపానుపక్ష పాలియును ఆన్సుక్లబ్బు సభ్యుడు ప్రధానమంత్రిగా నియ మింపబడెను. మంత్రివర్గమునకు విషమస్థితి కలుగునదనుకొరకు సేవలవారు నిరీక్షించుచున్నార. పరిస్థితులు చాల ఒడిదుడు కుగా నున్నవి.

మాంఘాయిపమ్మె లంతమొందుట

లండను, జూన్ 18:—18 వ తేదీ నాటి మాంఘాయి సంశ్లేషము. సమ్మెకట్టు లంతమొందినవి. కట్టుదారుల నడపిం చువారలకును, పోలీసువారికిని నిన్నటిదినము కలహము సంభ వించెను. కట్టుదారులలో మొకడు మరణించెను. 9 గురుకు దె బ్బలు తగిలినవి. పోలీసువారి కెక్కుడు నష్టములు కలుగలే దు. కలంటియరు లాహోరింపబడిరి.

రుష్యా

విచ్చిక నైస్యవిజయము.

లండను, జూన్ 19:—దక్షిణ రషియాలో విచ్చిక సేవలు విజయకరముగ ఆరంభించినదను గావించుచున్నవని రూటురు తెలుపుచున్నాడు. తడవరగ నున్న బోల్షియా నిగ్గును పట్టుకొనిరి. దొంగేటుడు ప్రశ్నములో లూకెనుగ్గు ను మరల కేకరచుకొనిరి. తూర్పు భాగమున డాకోనోవకు లు దాసును దాటిరి. ఇది బోల్షియాకు అగ్నేయముగ 60 మైళ్ల దంకమువరకు వ్యాపించియున్నది. 50 మైళ్లవరకు మాం దుకు బోయిరి.

ఆస్ట్రీయాదగ్గర బోల్షివికు స్థానము.

రాకపోకలకును ఉత్తరప్రభుత్వ తరములకును వీలలేకుం డుటకే ఆస్ట్రీయాదగ్గర బోల్షివికుల స్థానము కష్టముగ నున్నది. తూర్పురంగమున బోల్షివికుల పురోగమము మండి గిల్లినది. దెనికిన సేనాని పురోగమమువలన బోల్షివికు తీ రంగమునుండి మరలవలసినచున్ను. కోల్చాకు సేనాని తన నైస్య మును మరల అభివృద్ధిచేసికొనుటకు అవకాశము గల్గును.

ఉక్రేనియాలో బోల్షివిజము

లండను, జూన్ 19:—బోల్షివికులవిద ఉక్రేనియా నుల మరల ఆరంభించినదను ప్రారంభించిరి. మంత్రివర్గము లు పట్టుబడినవి. కేరవులు తూర్పుముఖముగ తిరుమబడిరి. ఉక్రేనియనులు స్వయముగ తామే నైస్యమున జేరచున్నార. అహరవదార్థములను సప్లయ జేయుచున్నార. త్వరలో సేవ లు మూడింతలు చేయబడు ననుకొనుచున్నార.

కోల్చాకు సేనాని నైస్యము

లండను, జూన్ 19:—కోల్చాకు సేనానిబలమున కలిగిన చిక్కులు కృత్రికరముగ పరిష్కారమైనవని ఓమన్సు నుండి తిరిగివచ్చిరి. మరెకరి తొందరలు కలు నను భయము లేదు.

ద్రెస్సనా పరిస్థితులు.

లండను, జూన్ 18:—వరక నైడునుండి సమాచార ము ఇట్లు తెలుపుచున్నది. ద్రెస్సనాపరిస్థితులు నెమ్మదిగ ను న్నవి. ద్రెస్సనాదగ్గర తిట్టప్రశ్నములో 46 ఏండ్లకు లోపుగ నున్నవారి నందరిని పటాలములో తేరవలయునని బోల్షివికు దొరతనమువారు తీరపు జేయుటకే 80 మనుష్యులను, స్త్రీ లును, పిల్లలను మావంత్రిలకువచ్చిరి. వల్లాజిలో సురుగుట్టుల ను విచ్చిక రషియా నైసికులు తేరినవియు పోరాటమున మే 14 తేదీని 88 గురిని బండికృతులుగ తేరినవియు తెలియు చున్నది.

జర్మను

సందిగ్ధతరణము.

బెర్లిన్, జూన్ 18:—ఎర్నెస్టులో అల్లరులను అడచి వేయుటకు సేవలు రై తర్కిపోవుటకే దొరతనపు అద్యోగు లకు ఆకస్మికపుపోరాటమున కష్టము సంభవించెను. మంతిరకు ణమున నైసిక సిబ్బంది ఇనుకరణపులను మూసివైచెను. కో టలోనికి ఎగిరిని చొరనియకుండ జేసెను. 230 గంటలలో కాండి నెలకొల్పబడినది.

జర్మనులు; బాల్టిక్కురాష్ట్రములు

లండను, జూన్ 18:—ఎస్టోనియానులతోడను లెట్టుల తోడను యుద్ధము నాపివేసిరిమని పాదనోస్కిగారు ప్రక టించిరి.

స్వార్తాక్ష్మిల ఆకస్మికపు ప్రయత్నములు

లండను, జూన్ 18:—గతరాత్రి విహారమిద ఆక స్మికముగ పడుటకు స్వార్తాక్ష్మిలు ప్రయత్నించిరిని తెలియు చున్నది. నైసిక చెటసాలయందున్న 60 బండికృతులను విడు దల జేసిరి. కారకీయలో నున్న నైసికులను స్వార్తాక్ష్మిలతో తేరవలయునని ప్రోత్సాహమును జేసిరి. కోటయందు పహరా నిచ్చు వారిని నైసికులు లోబరచుకొనిరి. ఇచట మంత్రము బలజేసియుండిరి. వీధులయందు భయంకరముగ యుద్ధము జరిగి నది. స్వార్తాక్ష్మిలు పరాజితులైరి. వీరి కాముకులు కొందరు బంధింపబడిరి. బెర్లినువార్తలు ఈ విషయమును చాలవరకు గప్పిపుచ్చెను. ఇద్దరు నైసికులు బండికృతులయి రనియు 4 గురు తీతగాత్రులై రనియు తెలియజేసెను.

ప్రస్తుతియు ఇంగ్లాండుకు బోవుటకు వేసజేయ నైసి కులు వేచియుండుటకే ప్రయాణీవలకు ఇండియా కాలనున్న రేవుస్థానములకు రహదారిచీట్ల నీయరాదని పి. ఆండ్రే ఓ. కంపెనీవారి కు త్రువ వీయబడినది.

మాంగరీ

మాంగరీ పరిస్థితులు

లండను, జూన్ 18:—రుమేనియనులు ఆతి ఉత్సృగ మతో ప్రచలనము గావించుచున్నారు. బుడాపెస్టు, మాంగ రీలో బోల్షివిజము కూలనా యను భయము కల్గెను. అపుడు విచ్రమండలి సలహా ప్రకారము వీరిపురోగమము అరికట్టబడి నది. దీనిలన జెట్కులమీద తమ నైస్యమునంతన కేంద్రీకృతము జేసికొనుటకు మ్యాగయరులకు అవకాశము కల్గినది. కాని వీరి యరస్కందనము ఆపుజేయబడినది. ఉక్రెయనులో నున్న రెడ్డు రషియా నైసికులతో జేరుటకు బోల్షివికులు ఊహించు చున్నారు. మ్యాగియరులు నైస్యములను అతివేగముగ సమా నేకము జేయుచున్నారు.

జకోహంగరీ యుద్ధము.

బుడాపెస్టు, జూన్ 17:—మాంగరీవార్త లిట్లు తెలు పుచున్నవి:—మిత్రమండలి యొచనమీద యుద్ధమును ఆపు జేయు ప్రయత్నములను జేసివారము. అయినప్పటికి రణరంగ మందంతటను జెట్కులు మమ్ము యుట్టించిరి. ఉత్తరీనుకు పడవరగ సాజో, రీహలోయలలో గొప్పయుద్ధము జరుగు చున్నది

బొంబాయి ఆరోగ్యము.

బొంబాయి సగరమందు మహావ్యాధులు ప్రబలనపుడు ఆరోగ్యకాళివారిలో కలసి పనిచేయుమిత్తము స్వచ్ఛంద సంస్థాపనకు కొన్నిటి నెలకొల్పబడి ఆరోగ్యమును తయారు చేయవలసినదని కొన్నిదినములక్రిందట బొంబాయి పురపాలక సంఘమువారు వైద్యోపకౌలియు ప సం ఘ ము నా రి ని కోరిరి. చాలకాల మాలోచించి వా రొకస్కీమును తయారు చేసిరి. సగరము 50 స్త్రీములుగ విరజింప బడవలయును. ఒకొక్కభాగమున 20000 మంది జనులుండురు. ప్రతిభాగము నకు నొక ఆధ్యక్షుడును ఇరువురు సభ్యులుగల చిన్న సంఘ ముండవలయును. ప్రతిభాగమున కొక డాక్టరును, 2 దానులును, 10 మం ది కి తక్కువ కాకుం డ స్వచ్ఛంద సహాయకులు నుండవలయును. వీ ల యి నం క వ ర కు కమిటీసభ్యులలో నొకరు పురపాలక సంఘసభ్యులుగ నుండ వలయును. స్వచ్ఛంద ప్రతిష్ఠాపన జేసిన ఆసంఘములకు సహాయమునరింపవచ్చును. సంవత్సరమున కొక్కొక రూ. 100 ల నిచ్చుచు పురపాలక సంఘమువారు 20 గురు డాక్టరులను తమ స్వాధీనమందుంచుకొనవలయును. అదనము వచ్చినపుడు కోజునకు రూ. 12 ల జీతమునకు వారు పు ర పాల క స ం మువారు నియమించువని నే నిర్వహించుకట్టు పూచీకత్తును వ్రాయించుకొనవలయును. దారులసంఖ్యను విశేషముగ హెచ్చింపవలయును. అదనము వచ్చినపుడు కొంతమంది కోగుల కు సరిపడునట్టి ఆనువుకులకు కలయు సాయగింపజేసి పుర పాలక సంఘమువారు చేర్చి పెట్టవలయును. అట్టి ఆనువుకుల నెచ్చటెచట నుంచదగునదియు నిర్ణయించుటకు వైద్యకాభా ధికారి పూనుకొనెను. ఇంకలోనే పురపాలక సంఘమువారు యేర్పాటులను విచారించెదరు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ జూన్ 24-వ తేది

మంగళవారము.

కాంగ్రెసు రాయబారులు :

ఆంధ్రులు

కాంగ్రెసు రాయబారులలో, ఆంధ్రులు లేరను అవనించున బాపుటకు, శ్రీపాద గోపాల కృష్ణయ్య కంతులుగారు తమ స్వంతవ్యయముతో నాంగ్ల దేశమునకు బోవ సమకట్టుట, విగుల ప్రశంసార్హము. వీరు బరంపురమునందలి, సుప్రసిద్ధ వ్యాయాగములలో నొకరు. ఆంధ్ర స్థాయిసంఘమున సభ్యులగు నుంకి. బరంపురం ల్పాస్ బ్యాంకుకు క్రస్తులము కార్యదర్శులగు నున్నారు. వీరు జాతీయవాదులు. వీరు త్వరలో ప్రయాణముగల కవనరమగు ఏర్పాటుల నన్నిటిని ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు సమకూర్చుట ధర్మము. బుద్ధునిండి డాక్టరు భోగరాజు కట్టాభి సీతారామయ్యగారు మా కిటుల వ్రాసి:

"కడదిన ఆంధ్రము ఉదయమున కాంగ్రెసు రాయబారులు సంఘ కార్యకారిణులు డాక్టరు సభాపాదముండి 'రాయబారుమునకు ఎక్కువ బయలుదేరవచ్చు. వెంటనే తొలివార్త నిమ్మి' అని యొక తంతి గాగా, 'వెంటనే బయలుదేరుటకు సిద్ధముగా నున్నాను. స్త్రీయలో చోటు చిక్కినదా, తొలివార్తయ్యును' అని బదులు కొట్టితిమి ఇంతవరకు, అనగా వారమురోజులలో ఏ సంగతియు తెలియలేదు. కాంగ్రెసు రాయబారులు సంఘమువారు నన్ను రాయబారులలో చేర్చినట్లు శ్రీకొండా వెంటటప్పయ్య కంతులవారి పేరట జాబువచ్చింది. ప్రయాణపు దినము ఇంకను నిర్ణయము కాలేదు."

డాక్టరు కట్టాభి సీతారామయ్యగారి ప్రయాణము నిశ్చయమునకుల ఎంచవచ్చును. వీరు యీనెల ముప్పదియవ తేదిన బండరునుండి బయలుదేరి, బొంబాయిగరమున జూలై 5-వ తేదిన స్త్రీయ నెక్కెదరి, వెల్లూరు సూర్యవారాయణ రావు కంతులుగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు. కాని వారి ప్రయాణవ్యయములను భరింపటకు తగిన ఏర్పాటులేముట, ఆంధ్రదేశముల ధర్మము. ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమువారి కక్షమున ఆధమును నలుగురయినను ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలుట యవసరము. బాలెస్టరగు పి. చౌచయ్యగారుగూడ ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘ ప్రతినిధులుగ నన్ని కొంటిది. వీరు దేశీయ క్రైస్తవులయినను, జాతీయోద్యమముపై గాఢాభిమానము గలవారు. ఆంగ్ల భాషలో నుకన్యాసముల నిచ్చుచుందు నిపుణులు. వీరి ప్రయాణమునకు ధనము ప్రోగుగావలసియున్నది. మితవాద సభ్యుల కక్షమున వెడలిన మోచర్ల రామచంద్రరావు కంతులుగారును, బ్రాహ్మణేశ్వరుల కక్షమున వెడలిన కూర్మా వెంటటరెడ్డినాయుడు గారును, ఆంగ్లోవ్యూహాభిమానులగుటచే, ఆంగ్ల దేశమునం దీరుద్యమసాఫల్యమునకు తగిన చేయూత నొసగుదురని తలచుట కవకాశముగలదు.

డాక్టరు కట్టాభి సీతారామయ్యగారి కయన మన్నివిధముల సత్కరకు వచ్చును. వీరు కాంగ్రెసు కల్యాభిమానులగుటచే, ప్రజాశయముల సఫలీకరణకు వెల్లడింప గలుగుదురు. సాఫ్తరణపు చట్టమే, యుక్త్యుత్త పరమావధియని

దలచి, వీరంతటికే సంకల్పి గనుక అచువారుగా రు. ఈ చట్ట మేయేవిధముగ లోక భూయిష్టముగ నున్నదో, ప్రజాశయముల కిది ఎంతవరకు కొరవడియున్నదో, ప్రజాంగీకారము బడయుటకు దీనియం దేమేమార్పుల జొప్పించుట యవసరమో, మొదలగు విషయముల నన్నిటిని నాంగ్ల ప్రముఖుల ఎదుటను, జాయింటు కమిటీ ఎదుటను వీరు చాటగలుగుదురు. ఆంగ్లోవ్యయముగూర్చి విశిగల గాఢాభిమాన మెల్లరకు నుండితమే. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సంఘనిర్మాణమునకై, వీరు సలిపిన కృషి మరువదగినదిగాదు. అట్టివారు, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగ వెడలుట కన్న, ఆంధ్రులకు ప్రీయముగన దింకొకటుండ బోదు. వీరు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణముగూర్చి జాయింటు కమిటీవారికే నచ్చజెప్పెదరని విశ్వసించెదము. జూలై నెలలో జాయింటు కమిటీ విచారణ ప్రారంభమగును. అతరుణమునం దాంధ్రరాయబారు లాంగ్ల దేశమునందుండుట యత్యవసరము. శ్రీపాద గోపాలకృష్ణయ్య కంతులగారివలెనే, ధనికులై దేశాభిమాన పూతులగు ఆంధ్రప్రముఖులు ప్రయాణసన్నాహులై త్వరలో ముందుకు వచ్చుట భావ్యము. రాయబారుముగూర్చి ఆంధ్రదేశమునం దిప్పుడయినను సంచలనము గలిగినందులకు సంతోషించుచున్నారము. ఆంధ్రదేశపు రాయబారులు, తమవిధులను గుర్తెగియున్నారనుటకు సందియము లేదు. కాని, వారు తమ విధ్యుక్తము నేరితిన నిర్వహించవలయునని ప్రజలొకించుచున్నారో, దానిని మరియొకమారు వివరించుటచే నవ్యమెద్దియు గలుగదు.

మన రాయబారు లీనెరికి, సాతుబరో సంఘ నివేదికను, ఇండియా క్రభుత్వ ప్రకటనమును, రాష్ట్ర క్రభుత్వాభిప్రాయములను, శంకరన్ నాయుడుగారి భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనమును, సంస్కరణముల చట్టమును బాగుగ పరిశీలించియుండురు. వీటి సాధక బాధకములగూర్చి దేశాభిప్రాయ మెద్దియో గమనించియుండురు. సంస్కరణముల బిల్లును, మంత్రిసభమువారియనుమతి బొంది, పార్లమెంటు సభలో క్రవేకపెట్టుటకు, మాంటాగుగారి రెండు యోశ్రమకుగోనయిరనుటకు సందియములేదు. వీరు, సిడిన్ శంకర్లమువారి ప్రాతికూల్యమును బోవాడి, కామన్న సభలో చట్టపు రెండవ పతనమును, సులభముగ ముగింపగలిగిరి కాని, కాంగ్రెసుమహాసభయు, మహమ్మదీయసభయు, మితవాదసభయు, సూచించిన మార్పుల నొక్కదానినయినను, బిల్లులో జొప్పించకుండుటచే, బిల్లు నున్నదున్నటుల ప్రజలెంతమాత్ర మంగీకరింప నేరరు. ప్రజా ప్రతినిధుల విన్నవము లీ విధమున తృణీకరింపబడుట శోచనీయము. పోసి, మాంటుఫర్డ్ నివేదికనుండలి సూచనలన్నియు నైనను బిల్లునందు పొందుకరువబడలేదు. అభివృద్ధినిరోధకము లగు ఇండియా ప్రభుత్వసూచనలు కొన్ని మాత్రము పొందుకరువబడినవి. స్వతలిపాలనమున కవసరమగు ముఖ్యనిబంధనల నిర్ణయ మధికారులకు వదిలివేయబడెను. ఈ లోపములన్నిటిని, రాయబారులు గ్రహించియేయున్నారు. ఇట్టి సాధిగతరుణమున వీరు దేశాభిప్రాయమును నిర్భయముగ వెల్లడింపవలయును. జాయింటు కమిటీవారి నేగాక, ఆంగ్ల ప్రజలను, తమ్మూమున పార్లమెంటు సభ్యులను మనకోర్కెల నగీరించుటకుల ప్రేరేపింపవలసియున్నది. కరాధీన దేశ ప్రతినిధులు, తమ యభిప్రాయములను నిశ్చయముగ చెబుటచేతనే కార్యమును సాధింపగలుగుదురు. అభిప్రాయములను మరుగుపరచి, తియనిపలుకుల పలికింపంతమాత్రమున, ఆంగ్లదేశము భారతీయుల మనోభావములను గ్రహించజాలదు. లోకమాన్య

తలకు గారు, తన ప్రస్తుతాభిప్రాయ ప్రకటనముచే, హిందూ దేశాశయములయొడ, లే బరు కక్షమువారి సానుభూతిని సంపాదించగలిగి.

రాయబారు లింకొక విషయమును గమనింపవలెను. మేము నిన్నటిదినము చెలిపినటుల, సంస్కరణములకన్న గూడ జప్తుస్వాతంత్ర్య సంరక్షణ మత్యంతావసర మని ప్రజలు విశ్వసించుచు న్నారు. కా లేటు బిల్లు ప్రజాభిప్రాయమున కెంతవీరు ధర్మము గ నున్నదో తెలిపి, దానిని వెంటనే రద్దుజేయుటచే అశాంతి సమసి, సంస్కరణ ప్రవేశమున కనుకూల వాతావరణ మేర్పడునని, రాయబారులు నిష్పత్తుగ వెల్లడింపవలసియున్నది. ప్రతికా శాసనము, ప్రజాభిప్రాయ ప్రకటనమున కెంతటి భంగకరముగ నున్నదనియు, చెబుటల ధర్మము. బిల్లునందుచే, జప్తుస్వాతంత్ర్యముల కిక్కుర దేమాత్రము భంగము కలుగకుండునటుల, కట్టుదిట్టములుగావించబడుట యవసరము. ఈ ఫలితము చేసూరునటుల, రాయబారులు కృషిసలుపవలయును. హిందూ దేశమున కంతకును సంబంధించిన సామాన్య విషయముల నితరులతో బాటు ఆంధ్రులుగూడ నొక్క వక్కాణించుట యవసరమయినను, వారు తమ ప్రత్యేక సందేశమును మరువజనదు. భాషా క్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమును సంస్కరణములలో బాటు బొందుటయే శ్రేయస్కరము. ఆంధ్ర దేశము ప్రత్యేక రాష్ట్రముకొంకై పరితపించుచున్నదని, రాయబారులు వివరింపవలయును. క్రవేకపై నాధారపడియుండు రాష్ట్రనిర్మాణమును కావించవచ్చునని, మాంటాగుగారు సూచించియుండిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణ మట్టి యాధారము గలిగియున్నది. లి బరలు పక్షము వారయినను యూనియన్లులయినను, భాషాక్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమున కభ్యంతరము జెప్పబూనరు. దీని యవసరమును, యూరపు సంగ్రామ మాంగ్ల దేశమునకు వెల్లడిజేసి ముండవలెను.

బ్రిటీషు దేశమున, సాంఘాతిక పరిపాలనా విధానమును క్రవేక పెట్టుటకు, పార్లమెంటు సభవారు ద్యమించుట, ఆంధ్రోవ్యయసత్యమును తేలజరుచుచున్నది. ఏ కారణముచేనైనను, బిల్లులోని విధానమునకు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణము సరిదూగదని జాయింటు కమిటీవారు దలచుచో, ఆంధ్రరాయబారులు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమును పొందుకరుచును, ప్రత్యామ్నాయ స్వపరిపాలనా విధానమును వారియెటు జెట్టవచ్చును. ప్రత్యామ్నాయ విధానములను పరిశీలించుటకు, జాయింటు కమిటీవారి కవకాశ మొకబడినది. ఆంధ్రుల ప్రయత్నములకు, రాష్ట్రవాదులకు లోకమాన్య తలకు, కేల్కారు, వి. పి. మాధవరావుగారు తోడ్పడగలుగుదురు. ఆంధ్రరాయబారులపై, మిగిలినవారికన్న నెక్కుడు బాధ్యతలు నిలచియున్నవి. ఈ బాధ్యతలను, రాయబారులు చేక్కగ నిర్వహించి, స్వదేశ స్వరాష్ట్రముల గౌరవమును కాపాడి, ప్రజల కృతజ్ఞతకు బాతులయ్యెదరు గాక యని కోరుచున్నాము.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘము

డాక్టరు శాద్లగారి యధ్యక్షత క్రింద, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విధానమును గూర్చి విచారణ సంఘ మొకటి పరిశీలనిపియుండెను. ఆసంఘమువారి నివేదికము గత ఫిబ్రవరి నెలయందే ప్రభుత్వమువారి కంపబడెను. సదే శంకర నాయుడుగారు 5 వ మూనాటికే తమ భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనమున, యా నివేదికనుండి కొన్ని వాక్యముల నుడపొందిరి. కాని యా నివేదిక

యింకను ప్రచురింపబడలేదు. అమృత బజారు పత్రికకు చెల్లిన వర్తమానముబట్టి, యీ నివేదికము యూరపియనులలో నిదివరకే వచ్చిపెట్టబడెనట. కలకత్తా ప్రాముఖ్యులలో యూరపియనులలోకి నివేదికను చదవమందిరట. అటులగుచో, ప్రచురణమున కింతకాల మేల కట్టవలయును? అమృత బజారుపత్రికకు, నివేదికయందు విద్యావిధానమున తీవ్రమగు మార్పులు సూచించబడెనని తెలిసెను. విద్యాసంఘమునందు, అనధికారులధిక సంఖ్యాక్రమముగ నుండరనియు, యీ సంఘము వారికి విద్యలో నన్ని శాఖలపై నధికార ముండుననియు, అధ్యక్షులు గూడ అనధికారులే యుందురనియు, విద్యాశాఖాధికారి కభ్యుదయ మూత్రముండుననియు, తెలియచున్నది. ఇందునుబట్టి విద్యాశాఖను క్రమపరము జేయవలెనని, విచారణసంఘమువారు సూచించిరని, విశ్వసించవచ్చును. భారతీయుల కంత యో నుత్సాహము గలిగించెడి, నిట్టి నివేదికను ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ప్రచురింప బ్రాభీతులు.

నేషనలిస్టు పత్రిక

జేత భక్తులగు గాడిదెల్ల వారిసర్వోత్తమరావు పంతులు గారిచే ప్రచురింపబడుచున్న "నేషనలిస్టు" అను ఆంగ్ల వారపత్రికకు ప్రారంభమునందే రెండు వేల రూప్యముల ధరావతు కోరబడెను. ఆధరావతును ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనముజేసికొనినటుల నిన్నటిదినమునాయంకాలము వారిసర్వోత్తమరావు గారిపై నోటీసుజారించెను. 13-వ ఏప్రిలు తేది పత్రికలో వ్రాయబడిన "Cult of the bullet" అను వ్యాసము సందర్భమున, యూయూత్తరువు గావించబడెనని తెలియుచున్నది. ఇట్టి యుత్తరువులు ఆశ్చర్యము గలిగించ నక్కరలేదు. పత్రికాజీవితమునందీశిక్షలు సర్వసామాన్యమగుచున్నవి. పత్రికాశాసనము రద్దయినగాని, క్రబాభిప్రాయము తిన్నగ వెల్లడియగుటకు వీలుండదు. పత్రికాధిపతుల సాయము కొరకై, పత్రికానిధి యొకటి డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి యధ్యక్షత్వేంద ఏర్పడియున్నది. క్రజలు పూనుకొని తగినసహాయము జేయనియెడల, పత్రికలు తమ ధర్మము నేమాత్రము నిర్వహించజాలవు. వారిసర్వోత్తమరావుగారు, తమపత్రికను చిరకాలము కొనసాగించుటకు, ఆంధ్రమహాశయలు తగు ధనసహాయము జేసి తమ యభిమానము బావెద రని నమ్ముచున్నాము.

హైదరాబాదు సంస్థానము

ఈ సంస్థాన మభివృద్ధిజేయు సూచనలు గన్నట్లుచున్నవి. నైజాముగారు సర్ ఆలీ ఇమాముగారి అధ్యక్షతతో కార్యనిర్వాహకసభ నేర్పరుచుటకు బూనుకొనుట, మిగుల సంభావ్యముగ నున్నది. నైజాము ప్రభుత్వము నభినందించుచు కర్నాటక పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:

"హైదరాబాదునందు, కార్యనిర్వాహక సభ స్వేచ్ఛచిన పిమ్మట, కాసరన్యాధిపతి గూడ ఏర్పడునని విశ్వసించెదము. ఈ సంస్కరణములు, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము, హైదరాబాదు సంస్థానాభివృద్ధికి హాద మొసగి, నైజాముగారి పరిపాలనమునకు నన్ని దెచ్చునట నిశ్చయము."

బరంపురము తాలూకాబోర్డు:

ఈ తాలూకాబోర్డుము 1918-19 సంవత్సరపు కార్యనివేదికను మా కార్యాలయము జేరి ఏప్రిల్ 10 గాన పంతులు గారిబోర్డు కేంద్రీకరాధ్యక్షులుగ నున్నారు. సంఘ నివేదికను సభాకేంద్రమయ్యేట స్థానికస్వపరిపాలనలో ప్రజలకు తాగునీరును, కార్యసామర్థ్యమును వృద్ధియగుచున్న

వని లేటెల్లము కాగలదు. ఈ బోర్డులోనున్న 18 గురు కభ్యులలో సగముమంది ప్రజాసాయకులుగ నుండిరి. ఇతరులు మీ సంఖ్య 12 గురు వరకును పెంపొందింపబడుట సంకోచవదాయకము. సభవారి కమాజేతము లేనియు నియమితభ్యుల రాలేదను కారణమున వాపిజేయబడలేదు. వీరియందు సభ్యులు మిగుల యత్నాహమున కృతపరులు గుండుపైకరము. ఈ తాలూకాబోర్డువారి యాజమాన్యమున 4 యూనియను పంచాయితీలు గలవు. పెద్ద యూనియనులలో యెన్నికవిధాన మాచరణయందన్నది. ఈ బోర్డువారు, యూనియనులయందలి మార్కెట్టులు మున్నగువానిని కృత్రిమ, వినయమున బింబు ఆదాయమున ఆయా యూనియనుల కొనుగడున్నాను. ఇచ్చాపురము, సోంపేట యూనియనులు తొడ్డున భాగు చేయబడు చాలభవమున కృతము జేయుట. యెల్లగూగుర్తివెదగిన విషయము. ఈవత్సరమున బోర్డువారి య. 1,64,028-14-0 ఆదాయము వచ్చెడి; య. 1,21,251-0-6 క్షయపడుచుండెడి. వన్నలవనూలు సంస్కృతికయొక నన్నది. విద్యావిషయమున బోర్డువారు మిగుల క్రద్ధతో కృషి సజావుచున్నను, ఈశాఖయందీకను యెక్కుడు తుల్యికి చాల అవకాశము కలదు. ప్రస్తుత మీబోర్డువారు 78 పాఠశాలలను నిర్వహించుచున్నారు. సోంపేటలోని ప్రాథమిక పాఠశాల మాధ్యమికపాఠశాలగ మార్పు నొందింపబడినది. క్రద్ధమువారి ధనసహాయంతో నూతనముగ మూడు ప్రాథమికపాఠశాలలు నెలకొనబడినవి. కొన్ని పాఠశాల లెవిధమునైన పనిచేయకుండుటచేతన, కొన్నిటి కార్యనిర్వహణము కృత్రికరముగ లేకపోవుటచేతన, ఇవిభాగుగ కృషిసజావులు కేర్పాటుల నొనరించుటకై యొకసంఘ మేర్పరచబడినది. అభివృద్ధిమొందింప వీలులేని పాఠశాలలను మూసివేయవలసినదనియు, కొన్ని పాఠశాలలోని యపాధ్యాయుల సంఖ్యను హెచ్చుచేయవలసినదనియు ఈసంఘమువారు సూచించి యుండిరి. కాని పాఠ్య పై నంత తరకు మొదటి నూచన నాచరణలోనికి తెచ్చుక, రెండవనూచనను సత్వరముగ సాధ్యురై త్రాగ్యముగ కార్యరూపము దాల్చుజేసినయెడల యీలోపములు తొలగిపోవునని మాఅభిప్రాయము. ఇక వైద్యవిషయమునగూర్చి యందుక యోచించెను. ఈ బోర్డువారు 4 వైద్యశాలలను నిర్వహించుచున్నారు. బానవద్దవాడ నిక నొక వైద్యాలయమును స్థాపింప నీబోర్డువారు కృత్యులై యుండిరి. క్రద్ధమువారి యందుల కనుమరింపకుండుటచే నీ యిద్యమ మారిపోయినది. ఇచ్చట వైద్యశాల ఆశ్రయపరచుటచే, క్రద్ధమువారి రివిమయమున బోర్డువారి సూచన నంకరించి దరుగాక యని కోరుచున్నాము. కాని, క్రద్ధమున్న వైద్యసహాయము ప్రజలకందరికిని అందుబాటులో లేవండుటచేతన, తగినంతమంది అంగవైద్యులు లభించుట దుర్లభముగ నుండుట, ఈబోర్డువారు ఆయుర్వేదవైద్యులను ప్రతిపల్లెయందును నియమించుట ప్రజాక్షేమమున కెంతయు అవలంబని మేము సూచించుచున్నాము. టిగలకాళి చేయుపని నిర్వహణముగ లేదు కలరా, వనూచి వ్యాధులు ప్రబలియుండినవి నీవసంతే రూ 18438-18-4 క్షయపడుచుండెడివి. సోంపేట, ఇచ్చాపురములలో చెనవుపము ప్రారంభించబడినవి. అన్నివిషయములలోను అభివృద్ధిచేయుటకై వీరియ ప్రయత్నియము జేయబడుచున్నవి. మొత్తమీద నీబోర్డువారు తమధర్మ నిర్వహణమున మిగుల క్రీ సామర్థ్యములకు వెల్లడించుచున్నారని అంగీకరింపక తప్పదు.

భోజనసాధారణములు

అధికారుల ప్రకటనము

నివిల సమైల ద్రాక్టు టి. ఇ. మాయుగారు మా కిటుల వ్రాయుచున్నారు:—

బర్మాబివ్యయము
బర్మాజేతమునందీ బారికడే రేవులకు ప్రయాణము చేయుచుండు స్త్రీయలు ఇంకవరకును 200 టన్నుల బిక్యెత్ సరకును మార్చి 15 నీకొని పోవుచుండెడివి. భారతదేశపు ఆహారపదార్థముల కాభావ్యములు స్త్రీయల యజమానులలో సంప్రదించి టకోక్రెస్టా స్త్రీయల 400 టన్నుల బిక్యెత్ సాంధూడేపురేవులకు తీసికొనవచ్చుటకు ఏర్పాట్లు చేసివారు. రంగూనునందలి రైతుకమిషనరుగారు ఈవిషయమున తగిన యోశాట్లు చేయుచున్నారు. కావున రంగూనునందలివ్యయము తెప్పించుకొనువారు రంగూను నందలి రైతు కమిషనరు గారిలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుకొనవలయును.

మధ్యపరగణాల భాగ్యము

మధ్య పరగణాలలోని ఈక్రింది ప్రజేతములనందీ గోధుము, పెంగలు మున్నగు పశువులను భాగ్యములను తెప్పించుకొను వారికి ప్రతివరికీ కర్మి కెల్లు మరణము జేయబడును:—

- 1 మార్చి 2 గోపే గూడు 3 కరనింగ పురము 4 కారిలి రంగవద్దా 5 బంకె 6 పినాయ, 8 కోనాక పూ 9 నెమ్మి 10 హామంగ వారు 11 బాణాపురము 12 వార్దా 13 బిజా 14 కురే 15 సాగరు 16 కడేగంజి 17 దామా 18 కలారా 19 బామరా.

వైస నదపాంప బడిన స్థలములనందీ గాక, ఇతర వోట్లకుండి సరకును తెప్పించుకొను వారికి కర్మి కెల్లు మంజూరు జేయబడవు.

వక్రపదములు

వంగజేతము, సంయుక్త, మధ్యపరగణాలు, రిహాద, ఒరిస్సాలనందీ వరుకలకు తప్పక క్రింద వక్రపదములను ఈ రాజధాని నిక దిగుమతి చేయించుకొనటకు దరఖాస్తులు మంజూరు జేయబడగలవు.

వశ్యిమాంధ్ర దేశ విద్యార్థులు

క్రొత్త విద్యార్థి ధనమున స్థాపింపబడుట.
వశ్యిమాంధ్రదేశ సంఘకార్యదర్శులగు ఏ. రంగవారి మొదలి మారు గారు మా కిటుల వ్రాయుచున్నారు:—

వశ్యిమా ప్రచందలము నందీ వశ్యి చెల్లెల్లలో విద్యార్థిసమజేయమన్న మువకుల సౌకర్యాన్ని విద్యార్థి ధనమును నిర్మించి విషయమున ప్రతిష్ఠియును జయంతియైన వని తెలియజేయుటకు సంసిద్ధమయిన్నాము. ఆరోగ్యవ్రజేతమును కంభునానువీధిలో విద్యార్థి ధనమున కొక గొప్పధనమును అదైతవుచ్చుకొనాము. ప్రవేశము బాద్ది టవుననందలి అన్ని విద్యాలయములు, కళాశాలలకు అతిసమీపమున నున్నది. విద్యార్థి ధనము వారై 1-వ లేవీ ప్రారంభింపబడును.

ధనము విశాలముగా నున్నను కొద్దిసంది విద్యార్థుల సుకే సరిసోలరు. అందులకు ధనమున ఇంచుమించు ప్రైదుమరికీ మాత్రము ధనమున బహు ఏర్పాట్లు చేయబడగలవు. విద్యార్థి ధనమున బడచేయుచు భోజనము జేయదంచిన వారు రూ 25 అను భోజనమూత్రము చేయువారు రూ 25 అను అద్యాన్నా చెల్లించవలసి యుండును. ధనమున బడచేయువారు నెలకు రూ 4 అ అదై ఈయవలసి యుండును. భోజనపుఖర్చులు విద్యార్థులందరికి సరియముగా పంచబడును.

గాయపురము ఆస్పత్రిలో అసిస్టెంటు సర్జనుగా నున్న డాక్టరు బి సంజీవరావుగారు వై ఎం డి. ఏలో వాకు సహాయముగా నున్న ఎం. వి. కృష్ణశ్యా గారును, విద్యార్థి ధనవారిలమును కనిపించెను. విద్యార్థి ధనములో చేరి దలంచుకొనువారు అద్యాన్న వ్రేయకొనరాద వై. ఎం. వి. ఏలో నున్న ఎం. వి. కృష్ణశ్యా కి దరఖాస్తులు పంపుకొనలయును. దరఖాస్తులొ విద్యార్థి తనపేరు, కండ్రి పేక విలాము, వయస్సు, ఏకాశిజా ఏకరగితిలో వదున బోవునది మున్నగు వివరముల సదనాంపదలయును.

వివాహసహాయము:— శ్రీ రాజా వంత్రి ప్రగడ భుజంగ రావుగారి కృత్యపుత్రిక వివాహసహాయసందర్భమున పండితులు కేవలము మున్నగు వారినేను విచ్చేసిరి. సమారాధనకు చాల బోధాన్యముగ జరిగెడి. శ్రీ రాజాగారు కవిత్వంపున, కవికండికాసహాయకు ననట కి కళ్యాణోన్నమే నిద్యనముగ నుండెను శ్రీవారిదే దెలింపబడిన కావంతలవాటకమును అయిదువందల ప్రతులను ముద్రించింపి పంకితులకు నిరాఘాటుగ పంచివెట్టిరి. దంతులనడచు కొనవలసిన కీతులను బద్ధ్యరూపమున కృతులధురైలిలో "దాంతర్మిబోధిని" అను పేరు మొత్తమును రిచించి పంపివెట్టిరి. మఱియ బండితసన్యాసమును సంతకమానమే. పండితుల కనేకులకు సాన్యాసములుబంపి పిలిపించిరి. వీరిలో కొన్నిపు క సోదరులు తమ సహాచారులతో కభ్యుల సానందవార్తని నుండిరి శతాధికములు తిరుపతి వేలకటవులలో శ్రీ తిరుకతికాస్త్రీగారు మాకేమి వచ్చిరి. వీరు సభ్యుల కెల్లు లావదలించెడి చెప్పట మాయ్యని ది:టిలో జాతు యే గదా! బండిబండి యావ్యవించెడి నోడికాతే జియూ ప్రోపాధ్యాయులగు శ్రీ మహాబ్రహ్మ కవిగారిని వారి "సాన్యాసజ్యోతి" రచనయను బాసిన కరిత్రమకు కంకిసిచి యొక బంగారుపరికముతోను దీర్చమైన సరిగ కాలవతోను శ్రీరాజాగారు యూహించిరి. మఱియెరువున బాలకపులు శ్రీరాధధానము, ఘంటాధానము, రామసధానము ననవాని సరిపి సభ్యుల కృష్ణానందములు చార్పిరి. ఇంక మొ:టిలో పండితులు వారివారి మేధాకృత్యము మాపగా శ్రీరాజాగారు వారి నెల్లర నుచిరిలివి గొరంపించి.

సానికవార్తలు

నేషనలిస్టుపత్రిక.

ధరావత్తు స్వాధీనము చేసికొనుట

ప్రభుత్వమువారికియు త్రువు

నేషనలిస్టుపత్రిక ఏప్రిల్ నెల 13వ తేదీ సంచికలో ప్రకటించబడిన "Cult of the Bullet" అను వ్యాసమునందు ఆక్షేపకములైన విషయములు కలవని ప్రభుత్వమువారు భావించి నేషనలిస్టు పత్రికాసంపాదకులగు గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమ రావు పంతులు ఎం. ఏ. గారు ముద్రణాశాసనము ననుసరించి దాఖలు చేసిన రెండువేల రూపాయలను ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొనినట్లు నిన్న సాయంకాలము హరిసర్వోత్తమ రావుగారికి నోటిసును జారీ చేసిరి.

కీకే కోలాచలం శ్రీనివాసరావుగారు

వీరు నిన్నటి రాత్రి రాచకురుపు బాధచే బళ్లారిలో చనిపోయినది తెలిసికొనుటకు ఎంతయు చింతిలు చున్నారు.

మదరాసు కార్పొరేషను:—

దివాన బహదరు కలకలరామానుజం శ్రేష్ఠిగారి మరణమునకు భాగీ యైన మదరాసు కార్పొరేషను కంపెనీకి పుడివిజన సభ్యత్వము నకు రావుసాహెబు ఎం. సి. టి. యుక్తమ్యుశ్రేష్ఠిగారు అభ్యర్థులుగా నుండ దలంచుకొనినారు.

వివాహ ముహూర్తము:—

ప్రభాకర కవి శ్వమణుని క్రిమతి సోదరిశివదేవిగారు నరు బాలాహారేంద్రసాధ చతుర్థాధ్యాయ గారికి క్రిమతి గిరిబాయి భార్యగారి పుత్రికార్తము సాధ్యగృహతి కులాదేవి గారి నిచ్చి రేపు కుక్రవారము 27-వ తేదీ సాయంకాలము వేషేలో వివాహము జరుపబడును.

హైదరాబాద్ క్రొత్తపదవి:—

హైదరాబాదు నైజాముగారి సంస్థానమున వాణిజ్యపరిశ్రామికకాభాధికారి (డైరెక్టరు)గా నున్న జి.ఎ.సి. సేతుప్పేటగారు నెలవువాడ వెళ్లుటచే నైజాము గారు వారి స్థానమున ఏ. ఎస్. హైదర్ గారిని నియమించిరి. హైదర్ గారు ప్రస్తుతము జేరియమంత్రిగా నున్నారు. వీరు జేరియమంత్రిగా పనిచేయుచు వాణిజ్యపరిశ్రామికకాభాధికారిగా నుండ జూచుకొనెదరు.

అగ్నిప్రమాదము:—

సిన్న యడయము 10 గంటలకు నుదురెత్తినప్పుడు బొంబాయి కంపెనీవారి గిడ్డంగిలో నున్న దూదికి నిప్పుంటుకొనినది. గిడ్డంగి గురుస్తా ఈ ప్రమాదమున తెలిసికొని తక్షణమే పోలీసు ప్రేమనకు కలుగరం నీటియంత్రము కప్పి అగ్ని నార్చెను. గిడ్డంగిలో నష్టమంత ఎట్టవగా లేదని తెలియుచున్నది. అగ్నిప్రమాదమునకు కారణ మింకను తెలియలేదు. పోలీసు కమిషనరు దివానుబహదరు సరాంకుశంకాయాదుగారు, కష్టమగు యాద్యములు మాన్చునూరనేటలు గిడ్డంగికి కప్పి సంకలిసిందిచ్చుటకు కనుగొనిరి.

ఆంధ్రదేశపు రాయబారులు:—

"ఆంధ్రదేశపు సభోపసంఘము వారి సత్తుమన తిను స్మృతీధనముతో ఆంధ్రదేశము జెడలుటకు సిద్ధముగానున్నందున ముఖ్యమంత్రి శ్రీపాద గోపాలకృష్ణకృష్ణకుటుంబగారిని ఈసభవారి కభినందించుచు వారి కిష్టమునకును రిజిస్ట్రార్ షిఫ్టు సంపాదించుటకును వారిని జేరియసభ. రాయబారులలో నొకరిని నేర్పి కొనునటులును, యేర్పాటుల చేయుపవలనని ఆంధ్రజాతీయ సభోపసంఘమువారిని ఈసభవారు గౌరవుచున్నారు." అని గంజామునుండల సంఘమువారు తీర్మానించినటులు, మండల సంఘకార్యకర్తలగు సరాంకుశం శ్రీరామమూర్తిగారు మాట వాయించుచున్నారు.

చెన్నై పురి రివిన్యూబోర్డు:— రివిన్యూబోర్డు ప్రధాన సభ్యులగు ఆజిద్దీను సాహెబుగారి మరణమునకు నాలుగవ సభ్యులగు ఎస్. ఇ. ముద్దబాంట్స్ గారి ఆక్షేపకు యాద్యోగము భూయవకుచునది. అయినను ముద్ద బాంట్స్ గారు కొంతకాలము వరకు ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యకార్యకర్తగ నుండెదరు. కావున కొంతకాలముగకు రివిన్యూబోర్డునందు పొదిను, లాయరు, ఉడ్డు, పెడ్డిననుగార్లు సభ్యులుగా నుండురు. ఆర్. గోపాళు బి. సి. ఎస్. గారు సెలవుకుండిమరల వచ్చునంత వరకు పెడ్డినను రివిన్యూబోర్డులోనే యుండి తదనంతరము రివిన్యూబోర్డు నందర్భయన పనిచేయుటకు ప్రత్యేకాధికారులుగా నియమింపబడుదురని తెలియుచున్నది.

ఉత్తరఆంధ్రాగు జిల్లా నాశనపల్లి గ్రామపాస్త్రవ్రు డగు చాకలి పాతన్న బండిసాము నేరముజేసినని కుప్పము దండవాడకారి చిత్తూరు వెంకటేశ్వరస్వామి విచారణకు బంపిరి. ముద్దుల తిక్కలకు కొంతాపూరి రఘునాథరావు పంతులుగారును ఎం.సి. విజయరాజువారూగారును జూమిషను హైకోర్టులో కనిజేసిరి. ముద్దులని జూమిషునిద విడుదలజేసిరి.

వైద్య సహాయము:—

రాజ్ కోలాచలం కాలో ఇక్లెప్సా యెంజా చ్యాపిండిచిదని చదివెను. గతవత్సరమున నీవ్యరము నకు జాల పని చేసిన మా తుప్రకృత్యాంధాగారకాభి యగు ధర్మవైద్యులగునాటిని యాద్యమున (ఒక్కొక్కరికి వార మునకు జాలవంత)ఉచితముగా బంపెదము. తపాలావ్యాకింగు భర్తలను మాత్రము వీటిగా రాబట్టుకొందును. ఆరి హెచ్. కాశ్మీరగారు తేటపాటెం సామర్కోటకుండి మాటవ్రాసిరి.

ఒక ఇంజెను పట్టాలకుండి తొలగుట:—

21-వ తేదీన పగలు 10-48 గంటల వేళ దాష్టా యెర్ల ఒక యింజనను మూడుబండ్లును పట్టాలకుండి తొలగెను. గానుముల వలన డ్రైవును చెరిపోయెను. ప్రయాణికుల కెవరికి వెళ్లుట తగుల లేదు. ఆపైయునులో ప్రయాణికులబండ్లు కొన్నియు సమీపము బండ్లు కొన్నియునుగాడ నుండెను. 20 గంటలసేపు బండ్ల కభ్యంతరము జరిగినది. పిమ్మట అభ్యంతరము తొలగింపబడిన దని మైసూరు సంస్థానము రైల్వే అధికారి మేనేజరు తెలియ పరచెను.

గొప్ప జమీందారీ వివాహము

ఒక నిలేఖరి యిటులు వాగ్దానముచున్నాడు.

28-9-19 తేదీ యుదయము 8 గంటల సమయమున కపిలేశ్వరపురం కుమార జమీందారులగు కిర్రాజా కిర్రుమ్ న్నారాయణ అప్పారావు బహదూరుగారికిని కిర్రవెదవనని రాజాగారి కుమార్తెగారికిని వివాహము జరుపుదముగా జరిగినది. మాహూర్తమునకును వాంధ్యోజేతమునది నెలమ జమీందారులలో అగ్రములు పెక్కువల విజయము చేసి యుండిరి. వారిలో ముఖ్యము కిర్రవెదవనీ పితాపురము రాజాగారు కుటుంబమునపితము. కిర్ర వద్రావలం రాజాగారు, మైలవరం యెర్లగు జమీందారు, కిర్రవనారావుజేబ రాజా గారు కుటుంబసహితము, దివాన్ బహదూర్ శ్రీరాజారావు రామజింగారు ఎం. ఎ. శ్రీకాళహస్తి కుమారరాజాగారు, శ్రీ తేల ప్రాణ రాజాగారు, శ్రీ కిష్టం పూడి రాజాగారు, శ్రీ మంథన జమీందారుగారు, శ్రీ పార్లపల్లి జమీందారుగారు, శ్రీ మేట్లపల్లి జమీందారు గారు, శ్రీ చల్లపల్లి కుమారరాజాగారు, శ్రీ కలకంబాడి ప్రాప్రైటరుగారు, శ్రీ భద్రావలం కుమారరాజాగారు, పోల సానిపల్లె ప్రాప్రైటరుగారు, శ్రీ మల్లాజురామకృష్ణారావు గారు, నడిందిత్తురు మైసం జమీందారుగారు, శ్రీ పి. పార్లసానిరామనింగారు బి. యె. శ్రీ రాజావెంకటప్పసాయ నిం బహదూరుగారు, శ్రీ రాజాబామరంగారావుగారు, మారుమహమ్మద్ ముల్లాభాగనీ అలమర్ బడేసాహెబ్ సర్ కిర్రరామలిల్లూరు, యెస్. వెంకటరత్నం నాయకుగారు, ఇంజినీయరు, రావుబహదూర్ జి. వెంకటరంగారావుగారు ఎం. ఎ. బాదనారాయణరావుగారు బి. యె. బి. యల్, టి. యెస్. సీతారామయ్యగారు బి. యె. యల్. టి. కేసా రామేశ్వరంకుటుంబగారు బి.యె. బి. యల్, టి. యెస్. నారాయణస్వామి అయ్యర్ అరయగో బి. యె. యల్. టి. వై. గోవిందరాజుగారు బి. యె. వి. రామచంద్రాచార్యులుగారు నడికుటుంబ, కె. నరసింహరావు కుటుంబగారు, క్షీదరు కావలి, శ్రీమద్ శ్రీనివాసమూర్తి అయ్యప్పంగారు, శ్రీ వెన్నెలకంటి అప్పారావు కుటుంబ గారు.

చిత్రాలలో సినిమాకుటుంబ:— ప్రభుత్వమువారు ఈనెల 23-వ తేదీన ఇట్లు ప్రకటించిరి. వాకానునద్ద కాంతినయకు మన నున్న సంఖ్యకంటె ఇక్కుడు ఎక్కువ కావలినెన్నము లేదు. దక్కాతు దక్షిణమున 6 మైళ్ళదూరమున నున్న నైండి భాకనద్ద స్వస్థానములకు నడచుచుండగా ఈనెల 22-వ తేదీన మనవైద్యులవైనెరుసాములు కాల్చబడినది. శత్రువైద్యులు పారదోలబడినవి. ఇతర సరిహద్దుప్రాంతములనుండి క్రొత్తవిష యము లేవియును తెలియుటలేదు.

కరాచిరేవు సంఘమువారి సమావేశము:—

కరాచిరేవు సంఘమువారి సమావేశము:— కరాచిరేవును నిస్తరింపజేయుటను గూర్చి ఉపసంఘమువారి సమావేశము సంగీకరించిరి. ఈ విషయమున నివరకు చేయుచున్న ఏర్పాటులే అనుసరింప దగునని గాని యొకపక్షిణుని అభిప్రాయమును గైకొన నిశ్చయించిరి. అందులకు సామరుగారి రాకను నిరీక్షించవలసి. ఎస్. డబ్ల్యూ. రైల్వేవారి సత్తై, నైనుల రాకపోకలను గూర్చి ఆలోచించుటకు ప్రత్యేక సంఘముల నేర్పరుడగునని తీర్మానించిరి.

ఇండియామంత్రి సంఘము:—

క్రూరప్రభువుగారి ఇండియా ఆఫీసు సంఘమువారు ఉదాగవంతము లగు యాక్సులను మూచింప నున్నారు. ఈ సంఘసభ్యుల సంఖ్య రానున్న 6 ఏప్రిల్లో 6 గురివరకు క్రింపబడవలెను. గారు కేవలము సలహా యిచ్చుటకు మాత్రమే అధికారముగలవారగా నుండవలెను. ఆర్థికాది విషయములలో భారతరాజ్యాంగమంత్రి నీయుక్త ప్రకారము వర్తింప నక్కరలేదని గూడ ఈ సంఘమువారు మూచించినది ఇండియా ప్రెమ్యుప్రతీకట లండను విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

బొంబాయిలో నవాబుస్థితి.

15 రోజుల క్రితము గొప్పవర్షము కురిసినదిగాని పిమ్మట వర్షములేలేదు. ప్రస్తుతముకల తొందరలేదు. ఆవర్షవర్షము కురిసిననుగూడ కొలాయిలకు నీటి నిలువ చాలరక్కుటగానే యున్నది. నిరుదీనతె యొసగుగాడ వర్షము తక్కువగానే యుండునెడల నూలు నరలు మున్నగు కొలాయినిటి నువయోగించు వరి క్రమములకును ప్రజలకును గూడ చాలయిబ్బంది కలుగును. మరల నీటి ఆందుబాటు హెచ్చుచేయుటకు జోషునరుసగా రెండుకార్యము వర్షము కురియునందుకు తటస్థింజివో వాణిజ్యపురములకు నీటినిచ్చుట పూర్తిగా నిజపుచేయవలసినయ్యనని యిటీవలనే మున్సిసి పలు ఎంజనీరు ప్రకటించెను. గత 9 నెలలకుండి యు సంసారుల యువయోగమునకు ఒక్కొక్కరికి 21 గాలనలకుంతున మూత్రమే నీరగ్యులకుయండెను. ఇటీవల కొన్నిఏప్రిల్కుండి జనసంఖ్య వివరీతముగా హెచ్చినది. 1911 లో జనసంఖ్య 929000 సాముకు 6 వేలకుంతున హెచ్చునని అప్పుడు అంచనాజేయబడెను. అప్రకారము హెచ్చినచో 1986-వ వత్సరమునాటికి 12½ లక్షలు కావలసినది. కాని యిప్పుడే జనసంఖ్య 12½ లక్షలైనది. కరువునలన చాలకుండి నచ్చుచున్నారు. నచ్చినవారి కందరికిని చనులు దొరకుచున్నవి. ఇంకను దొరకగలవుగాన జనసంఖ్య హెచ్చుచుగాని తగ్గును. 1986 వ వత్సరమునాటికి వరసంఘము వారికి 11, 700, 000 గాలములుకావలసి యుండునని యూహించబడెను. కాని ప్రస్తుతము దినమునకు 160 లక్షల గాలములు క్షయమగుచున్నవి. గృహనిర్మాణము చాల హెచ్చుచుండుటచే మిక్కిలి ఎత్తగుయెడలవై అంతస్తులవారికి నీటి నందచేయు బాధ్యతను నహించుటను గూర్చి నగరసంఘమువారు శ్రద్ధవహించసాగిరి. అందుల కొకప్రత్యేక సంఘ మేర్పరుపబడెను. వారు తమనివేడియును జూలై నెలలో పంపెదరు. వాణిజీని సూచనల ననుట జరుపుటకు మరి 2 కోట్లు కావలెను. ప్రస్తుతము చిల్లరపనులకు కొన్నిలక్షలు క్షయమగుచున్నవి 70 అడుగుల ఎత్తునరకు నీటిసందచేయవలెనని నగరమునకు 60 మైళ్ళదూరపు బాస్సాసరోవరము నీటి కనెటిని హెచ్చింపవలెననియు వాడు మూచించెదరని తెలియుచున్నది. ఈసరోవరమే నీటిసంతతి మూలాధారము.

కావలెను

యాదవపట్టి, పరదరామ, పలమనేరు, బైరెడ్డిపల్లె, యా ఫలములలో నుండు బాలికాపాఠశాలలకు ముఖరు ప్రెమ్యు అయిన ప్రధానోపాధ్యాయులును కావలెను. ఒక నెలకు జీతము 16-0-0. వారిభర్తలు ఉపాధ్యాయులవడవికి తగిన యోగ్యత గలిగియుండిన ఆదే ఫలములలో నుండు బాలకు పాఠశాలలో వారికి ఉపాధ్యాయుల యాద్యోగము ఇవ్వడం.

సి. దొరై స్వామిఅయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. (1858) ప్రెసిడెంటు, తాలూకాబోర్డు చిత్తూరు.

The Peace Treaty.

German Willingness to Sign it.

British Official Statement Issued.

LONDON, June 23.—5-40 P. M.

A British Official statement says that Germans intend signing the Peace Treaty.

LONDON, June 23.—5-25 P. M.

A British official statement says that Germans have agreed to sign the treaty and that the date of signature will probably be 25th June.

German Cabinet.

Resignation Imminent.

LONDON, June 19.

BERLIN.—A Cabinet crisis has occurred and its resignation seems imminent. There are said to be three alternatives, viz: a Hermann-Müller Coalition or an Erzberger or a Noske Cabinet.

Germany will Sign.

Allies Determination.

LONDON, June 21.

PARIS.—Secret information has reached Paris that Germany will sign the Treaty. It is learned, on the best authority, that M. Clemenceau, Mr. Lloyd George and President Wilson will not grant one minute's extension unless absolute promises are made that the Treaty will be signed in one week, this being outside the time-limit for extension.

It is believed that Germany will ask for a further postponement on the ground that a new Government is in process of formation, but unless guarantees for signature are given, the French, British and American troops will start marching forward at day-break on Tuesday.

Marshal Foch's Preparedness

PARIS, June 21.

The Havas Agency states that Marshal Foch has 750,000 men ready to advance from the Rhine, and it will be a simple matter to occupy in a few hours Frankfurt the financial centre of Germany and Essen.

Field Marshal Haig's Advice in London.

LONDON, June 13.

Sir Douglas Haig, in receiving the Freedom of the City of London, quoted Lord Roberts' famous speech at Manchester in 1912, in which he said that an Empire like ours, practically defenceless beyond its first line, invited war. "Its assumed security amid the armaments of Europe and now of Asia, is insolent, is provocative." Sir Douglas Haig, after urging that preparation for war was the only guarantee of peace, added that there was all the difference in the world between piling up vast armaments, the cost of which could only be redeemed by the spoils of war, and the sober recognition by every man not only of his duty to defend his country, but also to prepare himself beforehand. His message "as a man who has seen enough of war to make me determined to spend my utmost endeavours to prevent its recurrence," was that they must ensure that in the next crisis every able-bodied citizen should come forward not as a willing, patriotic but militarily ignorant volunteer, but as a trained man.

The "Daily News" is naturally furious. It claims that Britain was better prepared for war than any other country in Europe and exclaims, "Is the old tragedy to begin all over again with new characters in a new setting? Is that all the wisdom that the slaughter of the flower of Europe has taught us?"

The "Westminster Gazette", although milder, describes Sir Douglas Haig's suggestion as a soldiers' remedy. Like the "Daily News" it favours reliance on international disarmament.

The "Times", the "Morning Post" and the "Daily Telegraph" commend the speech.—"Pioneer".

Chinese Cabinet Crisis.

Continued Anti-Japanese Agitation.

LONDON, June 13.

PEKING.—The Premier's resignation has been accepted and although the anti-Japanese agitation continues all over the country, a member of the pro-Japanese Anti Club has been nominated Premier. The militarists are awaiting the issue of the Cabinet crisis. The situation is most tense.

Rebuilding of Hungary.

The Allies Declaration.

LONDON, June 18.

BUDAPEST.—The Allies have informed the Hungarian Government that no State will be compensated for prolonging warfare by the enlargement of its territory. The Allies declare that the Peace Treaty frontiers will permanently separate Hungary, Czechoslovakia and Rumania, and, therefore, the armies of these countries must cease hostilities and withdraw behind their own frontiers.

A Reception.

At the India Office.

LONDON, June 19.

Mr. and Mrs. Montague gave a reception at the India Office last night for Lady Chelmsford and the Hon'ble Joan Thesiger. The guests included the Maharajah of Bikanir, the Maharajah of Kapurthala, the Thakore Sahib of Limri, the Chief of Iohannaraji, Lord Sinha, also members of the Indian deputations.

Operations in South Russia.

Volunteer Army's Success.

LONDON, June 19.

Reuter learns that the volunteer offensive in South Russia is continuing very successfully. They have captured Bordinak, west of Mariupol, and recaptured Lugansk in the Donetz sector. Further East, the Don Cossacks have crossed the Don on a sixty-mile front south-east of Bouchchar, and have advanced forty to fifty miles beyond.

Bolshevist Position at Astrakhan.

The Bolsheviks position at Astrakhan is difficult, as their communications are threatened. The Bolshevik advance on the Eastern front has slowed down, and it is hoped that General Denikin's advance will necessitate withdrawal of Bolshevik troops from this front, enabling General Koltchak's army to recover and reorganise.

Bolshevism in Ukraina.

Ukrainian Successes.

LONDON, June 19.

The Ukrainian offensive against the Bolsheviks has re-opened. Important strategic points have been captured, and the enemy has been driven back to the East. The Ukrainian population is voluntarily enlisting and is supplying provisions. It is anticipated that the forces will soon be trebled.

General Koltchak's Army.

Trouble Satisfactorily Dealt with.

LONDON, June 19.

Telegrams from Omsk indicate that the recent trouble in General Koltchak's army has been satisfactorily dealt with, and consequently no further serious set-back is anticipated.

The Turkish Delegation.

Meeting with the Council of Ten.

LONDON, June 22.

PARIS.—The Council of Ten at the Quai D'Orsay today received the members of the Turkish delegation, who had motored from Vaucluse, accompanied by French officers. The purpose of the meeting was to hear a statement on the Turkish situation. The Turks attended purely in the capacity of experts. It was quite an informal affair. When the Turks withdrew from the conference room, refreshments were provided for them in an anti-chamber.

The Silver Market.

LONDON, June 19.

Messrs. Montagu's report says.—Supplies are not large owing to purchases on China account. The market is, therefore, firm. The Shanghai exchange is 5s. 4½d. a tael.

Shanghai Strikes Ended.

Encounter between Police and Strikers.

LONDON, June 18.

A Shanghai message, dated the 13th instant, says.—"The strikes have ended. An encounter between the strike processionists and the Police occurred yesterday, and one striker was killed and nine wounded. The Police casualties were not serious. Volunteers were called out."

The Atlantic Fliers.

Capt Alcock and Lieut. Brown at Windsor.

LONDON, June 19.

Captain Alcock and Lieutenant Brown, by His Majesty's Command, will lunch at Windsor Castle on the 21st instant.

Korea's Demands

Delegation's Appeal to M. Clemenceau.

LONDON, June 19.

PARIS.—The Korean delegates have sent a letter to M. Clemenceau, again urging that the Koreans' request be heard as regards their own fate, and asking for the recognition of the right of self-determination for Korea.

Bulgaria's Peace Delegation.

A Pro-German at its Head.

LONDON, June 19.

Reuter learns from a Jugo-Slav source that the Pro-German ex-Premier of Bulgaria, M. Guechoff, has been appointed head of the Bulgarian Peace Delegation.

German Hostilities in Baltic Provinces.

LONDON, June 13.

Herr Noske has announced the cessation of German hostilities against the Estonians and the Letts.—"Pioneer".

Italian Cabinet Resigns.

LONDON, June 19.

ROME.—In consequence of an adverse vote in the Chamber, the Italian Cabinet has resigned. The King has reserved his decision.

"The Whitley" System.

Formation of a National Council.

LONDON, June 19.

The National Joint Committee which has been considering the application to the Civil Service of the so-called "Whitley System" of preventing and settling differences between the employers and the employed, has unanimously recommended the establishment of a National Council of fifty-four members, appointed half by the Government and half by groups and staff associations, with subsidiary departmental councils, with district committees, an office or works committees.

Labour Unrest.

The Cotton Dispute.

[LONDON, June 18.]

The cotton employers have decided not to attend the Conference with the operatives, organised by the Minister of Labour. The employers state that they are not prepared to enter into further negotiations until the operatives' representatives are entrusted with the authority to come to an agreement, or to make recommendations to their members.

The Conference.

Master Spinners Invited.

LATER.—The Cotton Conference met this morning. No decision was reached. The proceedings were adjourned until to-morrow to give the master cotton-spinners an opportunity of attending. Subsequently, the Labour Minister telegraphed the Federation of Master Spinners, urgently requesting their representatives to attend the Conference, to-morrow, in view of the imminent danger of stoppage and consequent grave result to the country. The Minister says that the operatives' representatives have assured him that they are fully empowered to recommend the terms of the settlement.

Reassembles at Manchester.

LONDON, June 19.

The Cotton Conference has again been adjourned and reassembles at Manchester on the 20th instant, when, it is understood, that master cotton-spinners will be represented.

The Hungarian Situation.

Extent of Roumanian Advance.

LONDON, June 13.

The recent operations of the Roumanians against Magyar Bolsheviks were, it is stated, developed to such a point that the occupation of Budapest, and even the fall of Bolshevikism in Hungary, was possible when the advance was stopped at the suggestion of the Allies. This enabled the Magyars to concentrate their forces against the Czechs, but their offensive now appears to be held up. The intention of the Bolsheviks was obviously to join with the Russian Red Forces in Ukraine. The Magyars are reported to be feverishly organising large armies.—("Pioneer")

Martial Law Sentences.

Indian Association's Protest.

CALCUTTA, June 23.

The Indian Association has sent the following cable to the Right Honourable the Secretary of State, Mr. Montagu, Lord Sinha and Mr. Bhupendranath Basu:—The Indian Association protests generally against the sentences, particularly capital and transportation for life sentences, passed by the martial law tribunals in the Punjab as being disproportionately severe. In the Gujranwalla case the pleaders, Amarnath and Mohan Lal have been sentenced to death and several persons to transportation for life. The convictions, the severity of sentences and the general administration of martial law have created popular indignation and discontent. The Indian Association urges public enquiry at an early date on the entire situation in the Punjab by an independent commission possessing public confidence with powers to advise about the convictions and sentences in individual cases. The Association urges the computation of their capital sentences or alternatively their suspension pending the enquiry or the Privy Council appeal in Gujranwalla and other cases.

Future Working of Voluntary

Organisations.

Bombay Municipal Corporations Scheme.

BOMBAY, June 23.

Sometimes back the Bombay Municipal Corporation instructed its medical relief committee to prepare a scheme for the future working of volunteers and voluntary organisations in conjunction with the health department on occasions of outbreaks of epidemic in the city. The following is the outline of the scheme proposed after a prolonged and careful deliberation. The city should be divided into 50 units, each unit consisting of about 20,000 population. Each unit should have a committee consisting of a chairman and not more than two members. Each committee should have an organisation consisting of a doctor, two nurses and not less than 10 volunteers. At least one of the members of the committee should be a member of the Corporation. The committee should be organised with the assistance of such voluntary bodies as may be willing to co-operate. Arrangements should be made by the Municipality to retain 30 doctors on payment of an annual retainer fee of Rs. 100 to each doctor, from whom a binding undertaking should be taken to the effect that when called upon for actual work on outbreak of an epidemic they should be prepared to give their whole time services on a remuneration of Rs. 15 per day, the question of granting them conveyance allowances etc., if any being left to be settled by the Health Officer with them the time when their services are requisitioned. The question of securing the services of nurses to be employed under the scheme need not be considered at present as it is understood, the Health Officer proposes to place before the Corporation the question of increasing the number of health visitors and district nurses. If the number of these nurses is increased it would be possible to divert the services of a considerable number of them to epidemic work. Arrangements should be made by the Municipality to keep in store sufficient materials to furnish and equip temporary hospitals for 200 beds. When once these hospitals are equipped by the Municipality they should be worked by Voluntary agencies so far as possible. The health officer has kindly undertaken to mark out suitable sites for such hospitals in the different parts of the city. The matter will come for consideration before the Corporation shortly.

The Afghan Campaign.

Position in Chitral.

SIMLA, June 23.

A press "communiqué," dated the 23rd instant, says:—The latest reports from Chitral state that no increase above the peace strength has taken place in the garrison of Wakhani. About six miles south of Dakka our picketing troops were fired at on the morning of the 22nd, while moving into position near the Painda Khakh post. The enemy were driven off. There are no incidents to report from other portions of the frontier.

The Defence of India Act.

Applied to Jhelum and Mianwali Districts.

SIMLA, June 23.

The following "Gazette of India" extraordinary is issued to day:—In exercise of the power conferred by section 1 sub-section (3) of the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act of 1915 (4 of 1915), the Governor-General-in-Council is pleased to direct that Section 3 to 11 (inclusive) of the said Act shall come into force with effect from the date of this notification in the Districts of Jhelum and Mianwali in the Punjab Province.

Decoities in Berhal.

Last Weeks Report.

CALCUTTA, June 23.

35 decoities are reported to have been committed in Berhal last week. Malda district leads with nine cases five of which were committed in the jurisdiction of the same police station.

Absence of Rain in Bombay.

Low Water Supply.

BOMBAY, June 23.

The absence of rain in Bombay since the heavy fall about a fortnight ago is causing considerable uneasiness in the city. There is as yet no danger, but it is known for example that the municipal water supply is low despite that rain, and that if this year's rainfall is as short as last year's the result will be great difficulties for water using trades like the cotton industry and consequent considerable hardships for the people. The recent official report by the Municipal Hydraulic Engineer stated that "if two consecutive failures of the monsoon should occur before the water supply is again increased, it would be absolutely necessary to stop all water supplied for trade purposes entirely." The daily amount available for domestic supply during the last nine months has been only 21 gallons a head of population. The cause of the present state of affairs is the enormous increase of population in the city during the past few years. When the Corporation last dealt with the general question of water supply in 1911 they estimated that the population which was then 929,000 would increase 8000 yearly. The population would at that rate have reached one million and a quarter by 1936, but it has already reached that figure and though the city now contains good many immigrants from famine districts, there is no unemployment and with the certainty of increased industrial activity in the future there is no likelihood of the census total decreasing except perhaps for a brief period, rather the reverse. The municipality allowed for their own requirements of water an increase to 11,700,000 gallons by 1936, but it has already reached 16 million gallons a day. Meanwhile the Corporation are forced by circumstances, the chief of which being the great amount of building going on and in prospect in connection with the expansion of the city, to consider whether they ought not undertake obligation to supply water to tops of high buildings throughout the city. The upshot of all this is that the problem has been gravely considered by the municipal water committee during the past few weeks. Their report will be presented to the Corporation next month and it is understood that they will recommend triplication of the double conduit leading from Tansa Lake, the main source of the city's supply sixty miles from the town and works at the lake developing its capacity and will also recommend the Corporation to undertake to supply water to the height of 70 feet at any part of Bombay Island. These proposals involve an expenditure exceeding two crores of rupees in addition to the outlay of many lakhs for sundry large improvement works now in course of execution.

Brief Telegrams.

Invitations are now being issued for the usual Chief's Conference, which will be held at Delhi towards the end of October, and which will probably last for a fortnight.

The total number of famine-stricken people getting relief in the Burma Feudatory State, Orissa, last week was 22,886; 2,130 being provided gratuitous relief. Raja Deva Sahakar Sudhol Deo Bahadur C. B. E., Feudatory Chief of Bamra has opened rice shops in his State, where arrangement has been made to sell Burma rice at the controlled price of 8 seers per rupee.

At the Calcutta High Court yesterday, an application for a rule was made on behalf of W. F. Sharpe, a European, to set aside his conviction and sentence. The accused was arrested at the Howrah railway station, where he arrived by train, and in his possession was found thirty nine seeds and eleven chutaks of opium without license. A loaded revolver was also found in his pocket. The Deputy Magistrate of Howrah sentenced him to a rigorous imprisonment, with a fine of Rs. 300. He appealed to the Sessions Judge of Howrah who dismissed it. Against the order of the Sessions Judge the accused moved the High Court. The High Court has sent for records.

New Willingdon College.

The Opening Ceremony.

BOMBAY, June 23.

Sir C. H. Setalvad, Vice-Chancellor, Bombay University, yesterday opened the new Willingdon College erected through the efforts of the Deccan Education Society at Sangli in Southern Mahratta country. His Excellency Lord Willingdon who had given much sympathetic help to the project of this college telegraphed "Sorry cannot be present for the opening of the new college. I wish it all prosperity and congratulate the Deccan Education Society on the success of their efforts."

Sir Chiman Lal's Speech.

Sir Chiman Lal in his speech warmly expressed thanks which the Society owed to Lord Willingdon and said, it was fortunate that this institution would be under the direction of the Deccan Education Society, for that body knew from its 30 years experience that education did not finish in class room and that the end and aim of the collegiate education was not merely to impart knowledge to students, but to build up character. He added "In a few months would be accomplished a substantial measure of responsible government in the provinces and we will be put on the road of the attainment of complete self-government within the empire, and it is obvious that on the way in which we discharge the powers and responsibilities that will devolve on us at this initial stage with discretion and wisdom, will depend the early realization of our goal. The young men at our colleges and schools, who in a few years will be called upon to take their share in public affairs, must therefore, be properly trained for the great work they will be called upon to undertake. The responsibility of the teachers and professors to whom is committed the training of these young men is therefore very heavy and they must put forth the best in them to inculcate in their students the qualities of correct thinking, self-restraint, self-sacrifice, respect for law and order and obedience to constituted authority. I am fully confident that the Deccan Education Society will, in the management of this college, work for the attainment of these ends."

Rangoon Rice Market.

RANGOON, June 23.

The rice market closed on Saturday because of Ramadan. It was featureless to-day owing to transaction being small in Europe No. 1 rice.

District Judge of Hanthawaddy.

Mr. Maung Kyaw who was at Oxford with Lord Curzon has been appointed District Judge of Hanthawaddy and Insein. He was the second Burman to be called to the bar and had a considerable practice until the attack of facial paralysis some years ago, from which he has completely recovered.

Deaths from the Influenza.

Twenty-nine deaths from influenza are reported on Saturday and Sunday. The Health Officer admits recrudescence of epidemic.

The Burma Deputation.

Emergency Meeting Called for.

RANGOON, June 23.

Mr. Houghton of the Burma Commission has cabled advising Burma deputation to leave forthwith to meet the Secretary of State and Select Committee of Reform Bill and an emergency meeting of the Y. M. B. A. General Council takes place on the 29th June to consider the position. In a letter to a Mandalay friend Mr. Houghton advises the Burmans to strive for the glorious ideal of self government as a means of obtaining a really satisfactory system of education and of eradicating the opium and drink evils.

Case of Breach of Trust.

Ex-Clerk Arrested.

BANGALORE, June 23.

On receipt of a complaint from the Officer commanding 61st Pioneers, Chief Inspector Roberts of Bangalore arrested at Nagpur P. K. Naidu, ex-clerk of the regiment it is alleged, for falsification of accounts and breach of trust as a Government servant charges on five counts were filed against him before the District Magistrate yesterday.

Engine Derailed.

The Traffic Manager of the Mysore State Railway reports of a derailment of an engine and three vehicles of mixed down mail on the 21st instant at the falling points at Dadju at 10.48 A. M. The driver died of injuries but no passenger has been injured. The line was blocked and through communication was restored after 20 hours.

Mr. J. L. Madfey, Chief Political Officer, North West Frontier Force, arrives in Simla to-day to confer with the Government of India.

జల్లంపల్లి దొంగరకముగా తెచ్చుట:—దల్లంపల్లి ఎఫ్. ఎఫ్. అనే నౌక బాక్సులకు వెళ్ళి నౌకాదు పూరా లైసెన్స్ వేషమున దొంగరకమును పోలీసులకు తెలియజేసింది. అతనియొద్ద 89 సేర్ల 11 చతురాల జల్లంపల్లి కలబడినది. దానికి లైసెన్స్ లేదు. అతనిజేబులో దట్టించబడినవిస్తోలు కూడ నుండెను. అతనిమీద కేసుచేయగా పూరా డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగా రికార్డు 6 మాసములు కఠినశిక్షయును 800 రూపాయల జూర్మానాయును విధించిరి. అతడు పూరా జిల్లాజడ్జి కోర్టులో అప్పీలేషన్లుగా జడ్జిగారు అప్పీలును ప్రోసీవేసిరి. అతడు ఈనెల 23-న తేదీని కలెక్ట్రేట్ ప్రాజెక్టులో అప్పీలు చేసెను. ప్రాజెక్టువారు రికార్డులను వ్రాసిరి.

వృత్తాంతములు.

రంగూను విద్యార్థులకాదు రమహాత్ సంగుగతు మూడు బడినది.

గతవారము బెంగాలులో 85 బందిపోటులు జరిగినవి. మాల్దాజిల్లాలో 9 కేసులు జరిగినవి. 5 పోలీసుస్టేషనుల కంటబడినవి.

సంస్థానాధికారుల సమావేశము:—ఈ సమావేశము ఢిల్లీగరమునందు అక్టోబరు నెలాఖరున ప్రారంభమై సుమారు ఒక పక్షమువరకు జరుగును. యూనుమావేళమునకు సంస్థానాధికారులకందరికిని ఆహ్వానములు పంపబడుచున్నవి.

మోసగించుట:—బెంగుళూరు నేనులో వెంకట గురు ప్రాణానందేన పి. కే. నాయుడు దళవరకు దొంగ తెగిలను వ్రాసి రహదారి మోసగించి సొమ్ము నవహరించెనని నేనాని కేసుచేయగా నాద్రాయినాగ పూరులో జులై 22-న తేదీని బెంగుళూరు తీసికొనివచ్చి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో హాజరుపరచిరి.

పంజాబు సైనిక శాసనముక్రింద విధిపడిన కఠిన శిక్షలను ఖండించుచు ఇండియా సంఘమువారు మాంటూరు సింగ్ క్రమపుష్కాపేద్రనాథబానుగార్లకు తిరిగింపిరి. క్రమపుష్కాపేద్రనాథబానుగార్లకు తిరిగింపిరి. క్రమపుష్కాపేద్రనాథబానుగార్లకు తిరిగింపిరి. క్రమపుష్కాపేద్రనాథబానుగార్లకు తిరిగింపిరి. క్రమపుష్కాపేద్రనాథబానుగార్లకు తిరిగింపిరి.

పంజాబు యరణ దండన:—పంజాబులో సైనిక శాసనముక్రింద విధిపడిన కఠిన శిక్షలను విచారణ సంఘమువారి నిరేదించు క్రమక్రిందపంపబడుచునది, అప్పీల్ సంకతి పంజాబుగారు తిరిగింపిరి. అయితే జరపవంద ను త్రపు చేయగలరు కేరీయ మహా సభాధ్యక్షులకు కండిక మదనమోహన మాల్యగారు క్రధాన మంత్రిగారికిని భారత రాజ్యాంగ మంత్రిగారికిని సింగ్ క్రమపుష్కాపేద్రనాథబానుగార్లకు తిరిగింపిరి.

బర్మారాయబారము:—బర్మారాయబారులు తక్షణము సంస్కరణముల చట్టముల గురించి మాట్లాడుటకు మాంటూరుగారిని కలిసికొనుటయు నని హూంకర్ గారు తిరిగింపిరి. వై. ఎ. సి. వి. భరణమున జరుగు సభను జరపవలయు నని. పల్లముందు, త్రాగుడు దురభ్యాసములను మానకొనవలయు నని. తృప్తికరముగా విద్యావిధానము బడచువలయును. స్థానికస్వరూపమును సంపాదించవలయు నని.

బ్రాహ్మసంస్థానమున కాటక బాధానివారణము:—ఒక సాల్లోచరిన బ్రాహ్మసంస్థానమున గతవారమున కాటకము కలన బాధపడి సంస్థానమువారి సహాయమును బడినవారి మొత్తము సంఖ్య 22886; వీరిలో 280 మంది ఉచితముగా సహాయమును బడినది. సంస్థానాధికారి రాజా దివ్యకేశర కుంభోజ్జవు బహద్దరు సి. వి. ఇ. గారు తమ సంస్థానము నందు విద్యార్థులు కాటకములను వెట్టిరి బర్మావిద్యమును రూపాయికి 8 సేర్లమున అమ్మకము చేయించుచున్నారు.

ఆశ్వనపర్వలో విద్య నభ్యసించుచున్న మాగ్ క్యాం (రంగూనువాస్తవ్యుడు) వారితోడే, ఇకపేట జిల్లాజడ్జిగారిని తిరిగింపబడిరి. బర్మాకేజిస్టులలో వ్యాకరణములో వన్న కక్కినవారిలో ద్వితీయము. మొన్న మొన్నటివరకు వీరికి మాఖమునకు పక్షవారము కలిగిరి. ఇప్పుడు సింగ్ గారి వన్న కలిగినవారు, ఆదివారమునాడు యిక్కెల్లమునా జ్యూరియలన 29 గురు వృత్తిమొదిరి. ఈవ్యాధి వరకు ప్రబలిదని ఆరోగ్యాధికారి ఒప్పుకొనిరి.

ఒక కరాచురకకథ:—దావకర్లుదని (పూర్వాధికారి) విద్యార్థులమును, వైద్యులమును, వెస్టు స్టామిచి పోషించి నెల్లూరుపురమున కమిత సహాయము చేసి స్వస్థులైన దివాక బహద్దరు కలవల రామానంద శ్రేష్టిగారి ఆశలవరమును గూర్చి తమ అభిమతంతాపమును వెల్లడించుచు నెల్లూరు పురవాస్తవ్యులు లక్ష్మీన్నరనారెడ్డి పురధరమున పింఛెడ్ డిప్యూటీ కలెక్టరు కే. సి. తొలితొలుపు పంతులుగారి యధ్యక్షతన 22-6-19 తేదీన నౌక సభను జరిపిరి.

రాజకుమార కళాశాల

ఈనెల 12 తేదీన రాజకుమార కళాశాలలోకి చందాదారులసభ శ్రీ వెల్లింగ్డ ప్రభువుగారి ఆధ్వర్యమున ఉదక మండలములో జరిగింది. ఈ క్రిందిరాజులును, కోర్టు ఆఫ్ వార్షు సభ్యులును సభకు విచ్చేసిరి. —

దొడ్డప్ప నాయకనూరు జమిందారు, ఇందియా కోల్టె జమిందారు, జగ్గంపేట (వి. దివిజు) జమిందారు, గో. కె. ఆర్. కలవర ముప్పిర్ నాయకులు, కొల్లెగోడు రాజు, నరసారావుపేట జమిందారు, గో. పితాపురము రాజు, తున్న కూరు రాజు, డి. బి. పి. రామారాయణింగారు, గో. రామ నాయు రాజు, తే. ప్రోలు జమిందారు, రా. బి. డి. విజయ రావునాయకులుగారు.

బాబ్బిలి వహారాజుగారు ఆశాశోగ్యములన సభకు రాజులక వాయిరి. కాని యానూరన ప్రతిష్ఠాపనములో శోక విద్యార్థి విద్యార్థిసమూహము కలయు భవత్యమును లేము భరించెదమని లేఖ వ్రసిరి.

సభా ప్రారంభమున శ్రీ గవర్నరుగారు కువస్థగించుచు, ఈ కళాశాల ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠాపనము కాదనియు, దీని నిర్వహణను జమిందారులు స్వీయభర్యముగా గ్రహించవలెనని యు వడిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమున తమ సానభూతిని తెల్పిండుచు, భవమున శోక భూమిని, కలయు భవని నిర్మాణపు ఖర్చులను ఒక సంవత్సరము వారు నెలవిచ్చిరి. తక్కిన ఖర్చులను జమిందారులే భరించుటకు సంసిద్ధులు కావలెను. ఈ కళాశాల కేంద్రముండి విద్యార్థులు వచ్చినవరకు విషయము ముగియ యోచించవలసి యున్నది. ఈ గాజుధానియందలి భూస్వాముల విద్యార్థిత్వమున గుర్తింపి, యీ విద్యార్థులును తగినంత మంది విద్యార్థులను బంపి, యీ ప్రతిష్ఠాపనా విషయమున జమిందారు తెల్లరుకు తోడ్పడవలసి యున్నది.

పిమ్మట జరిగిన చర్చయందు ప్రభుత్వమువారి విషయమున భూమిని, భవమును ఇచ్చుటకు బదులు భవమును ఈయవలయు నను నూచనముగియి యోచించవలసిన దని శ్రీ గవర్నరుగారు కోరినది. దీనికి ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు, ఈ కళాశాల గాగ్రింటు— ౯౯-ఎయిదు పాఠశాలలకు నుండవలయు, భూమిని భవమును ఒక సంవత్సరమున కి యొద్దయము నెడల గల సానభూతిని తెల్పిండుటకే యనియు శ్రీవారు నడిచిరి.

ఈ క్రింది తీర్మానము లామోదితము లైనవి:—

(1) ఈ రాజధానియందు, మాన్య మున్నగు నిరంతర్య శోధనాస్థానముల యందును ఎల్లరాజుల యొక్కయు, పెద్ద భూస్వాముల యొక్కయు, కొన్ని విషయములలో గొప్ప కుటుంబముల యొక్కయు కుమారులకును, ఇతర బంధువులకును విద్య నేర్పుటకు వడరాసులో ఒక రాజకుమార కళాశాలను స్థాపించవలెను.

ఈ తీర్మానము దొడ్డప్ప నాయకనూరు జమిందారుగారిచే నుపపాదింబడి, కొల్లెగోడు రాజుగారిచే నామోదింపబడినది.

ఈ తీర్మానములోని కుటటి క్లాజు రామనాయు రాజుగారిచే నుపపాదింబడి, జగ్గంపేట రాజుగారిచే నామోదింపబడిన యొక సవరణ మూలమున తేర్పబడినది.

(2) ఈ కళాశాలాభ్యవహారము లన్నియు 15 మంది కెక్కుడుగాని సభ్యులు గల యొక సంఘముచే నిర్వహించబడవలెను. ఈ సంఘమునకు శ్రీ గవర్నరుగారి సభ్యులుగ నుండురు. ఇందు జమిందారుల యొక్కయు, పెద్ద భూస్వాముల యొక్కయు, కోర్టు ఆఫ్ వార్షు యొక్కయు ప్రతినిధులుండురు. ఈ సంఘసభ్యులు ప్రభుత్వమున శ్రీ గవర్నరుగారిచే నియంతులై, తమవారి వచ్చు భారీలను తామే పూర్తి చేయుట కధికారము గలిగియుండురు.

ఉప:—గో. రామనాయు రాజుగారు.

అమో:—డి. బి. పి. రామారాయణింగారు.

(3) ఈ కళాశాలా సంఘమును 1860 సంవత్సరపు సానెటిను రిజిస్ట్రీయను ఆర్డరు ప్రకారము రిజిస్టరు చేయింపవలెను.

ఉప:—గో. కొల్లెగోడు రాజుగారు.

అమో:—దొడ్డప్ప నాయకనూరు జమిందారుగారు.

(4) ఎండోమెంటు ఫండును క్రిస్టియను మూలమున కళాశాలా కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు ఆరుగురు సభ్యులు గల యొక కార్యనిర్వాహక సంఘము నేర్పవలెను.

దీని శ్రీ గవర్నరుగారిచే నియమించబడుచుండును. ఇందు ఈ కళాశాల చందాదారుల ప్రతినిధులును, కోర్టు ఆఫ్ వార్షు ప్రతినిధులును, శ్రీ గవర్నరుగారి యిష్టమునబట్టివారు నుండురు. కోర్టు ఆఫ్ వార్షు యాజమాన్యము గల రిజిస్ట్రారుతో సభ్యుడే సంఘాధ్యక్షుడుగ నుండును. ఫండునకు సంబంధించిన చెక్కులను వ్రాయుట కదని కధికారము గలదు.

ఉప:—గో. పితాపురము రాజుగారు.

అమో:—డి. బి. పి. రామారాయణింగారు.

జమిందారులును, ఇతరులును ఇచ్చుచుండుటకు, విరాళములను ఎండోమెంటు ఫండున కేర్పరచెను. ఈ విధముగా నిరంతరము వియోగవశమవడిన భవము గవర్నరుమెంటు నెక్కు రిజిస్ట్రారు నుంచవలెను. ఈ ఫండును తమ కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు కేయరచెను. శ్రీస్థి లంసరుకును నెడల దీనిని వడరాసు బ్యాంకు ఆక్కౌంటుకు మార్పరచెను. కళాశాలా సంఘమువారి యిష్టానుసారముగా ట్రస్టీలు నిర్దేశపరచెను.

ఉప:—తేలప్రోలు జమిందారుగారు.

అమో:—కలవర ముప్పిర్ నాయకుగారు.

(5) 10 మంది విద్యార్థులు యందు రెనియు, పృథుత్వము వారు భవమును, భూమిని ఉచితముగా నిర్వహించు నూహతో విద్యార్థి 1 కి మాసమునకు 150 రూపాయల కెక్కుడు వ్యయములేని రీతిని యొక కళాశాలా వ్యయ:ట్రిబ్యునల్ సంసిద్ధ పరచవలసిన దని కోర్టు ఆఫ్ వార్షువారిని కోరినది.

ఉప:—దొడ్డప్ప నాయకనూరు జమిందారుగారు.

అమో:—గో. రామనాయు రాజుగారు.

(7) చందాలను విరాళములను వసూలు చేయుట కోక సంఘము నేర్పరచవలెను. మరియు ఈ కళాశాలలో చదువుట కర్షులగువారి కుటుంబములను, అందు విద్య నేర్పుటకు తగిన బోలురస:ఖర్చును తీసికొని వీనిని కళాశాలకు బంతునటులు తలిదండ్రులకు పో:త్సాహపరచవలెను.

ఉప:—దొడ్డప్ప నాయకనూరు జమిందారుగారు.

అమో:—గో. రామనాయు రాజుగారు.

(8) కార్యనిర్వాహక సంఘము మొగ్గినతోడనే మ్యు యింగ్సును విద్యార్థులను, ఆ పాఠశాలాపాఠశాలములను క్రొత్త భవమునకు మార్చి అచ్చటి నేపకుల నీ నూతన ప్రతిష్ఠాపనమున కేర్పకొను విషయమై యోచించుటకు నూచనల సంపకుల యును.

ఉప:—రామనాయు రాజుగారు.

అమో:—దొడ్డప్ప నాయకనూరు జమిందారుగారు.

(9) కళాశాలకై లభ్యమైన ఆస్తియంతయు శ్రీస్థి ల కేయన నుండవలెను.

ఉప:—డి. బి. పి. రామారాయణింగారు.

అమో:—జగ్గంపేట జమిందారుగారు.

(10) కళాశాలా పాఠ్యాదులు నిర్వహించు, శ్రీ గవర్నరుగారి ఆమతుకీ లోబడి, కళాశాలా సంఘమువారి అధికారముక్రిందనున్నది. కళాశాలకు సహాయ మొసర్పినవారి కుమారులు యందుగ దరఖాస్తులవారిగా కేర్పకొనబడుదురు.

ఉప:—పితాపురము రాజుగారు.

అమో:—డి. బి. పి. రామారాయణింగారు.

(11) సంఘ నిర్మాణమునకు గాని, కళాశాలా సంఘమునకుగాని, కార్యనిర్వాహక సంఘమునకుగాని, ఉద్యోగి యులకు గాని సంబంధించిన నియమములకు శ్రీ గవర్నరుగారు ఆర్డరు చేపట్ట కధికారము గలదు. కళాశాలా నిర్వహణమునకు సంబంధించిన ప్రధాన విషయములు శ్రీ గవర్నరుగారికి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిద్వారా తెలియజేయబడును.

ఉప:—కొల్లెగోడు రాజుగారు.

అమో:—గో. రామనాయు రాజుగారు.

(12) ఈ ప్రతిష్ఠాపనా నిర్వహణమునకు సంబంధించిన విశులవిషయములను నిర్ణయించుటకు కళాశాలా సంఘమున కధికార మియవలెను.

ఉప:—తేలప్రోలు జమిందారుగారు.

అమో:—కొల్లెగోడు రాజుగారు.

(13) కళాశాలా సంఘమునకు రిగురును, కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు రిగురును సభ్యులు కోరయగ నుండవలెను.

ఉప:—పితాపురము రాజుగారు.

అమో:—కలవర ముప్పిర్ నాయకుగారు.

శ్రీ గవర్నరుగారికి వందనములతో సభ ముగిసెను.

కాక్కిన మెయిలు స్థితులు:—14-వ తేదీ టపాలకు తీసికొని ఈనెల 20-వ తేదీకు కవరము సాయంత్రము 8-30 గంటలకు కాక్కిననాక ఏడవ వేరినది.

రిజిస్టరు నూతన కళాశాల:—దక్షిణ విద్యాసంఘము వారు దక్షిణ మహారాష్ట్రయందలి కాన్పూర్ విజ్ఞాన క్రభు కర్వనివేర నిర్మించిన నూతన కళాశాలను బొంబాయి విశ్వ విద్యాలయ సహాయధ్యక్షుడు, ౪౦ సి. హెచ్. నెటల్వారు గుగారు ఈనెల 22-వ తేదీన తెరచిరి. రిజిస్టరు ప్రభువు గారు కళాశాలకు తెచ్చుటకు బో:శాలనుండుటకు విచారమును తెలిపి ముమ్మందు కళాశాల ఎం తే ని యు వి జ య ము నొందుగాక యని కోరిరి. నర్ చియన్ లా: గారు వైంఘము వారి కళాశాలను నిర్మించువును రిజిస్టరు ప్రభువ్యుడు దేసినసహాయము నెంతయు ప్రకంపించి వారికి సభనా లేతే నియు కృ:జ్ఞుని తెలిపి. ముమ్మది యే:ద్దకుండి యు యురకుల విద్యార్థిగృహికి పాటుకడుచున్నను విద్యాసంఘమునకే కళాశాల నప్పిలెప్పు టొ:తేయు శ్రే:తుస్కర మనిరి.

భారతమిత్ర పత్రికా భగవతు:—బంగళా దొరకన మువారు కలకత్తాలో ప్రతినిధులు హిందీభాష గా ప్రకటించుచున్న భారతమిత్ర పత్రిక యజమాంబలయొద్ద నుండి 2000 రూపాయలు భరణము కోరినారు. కుక్రవారమునాడు రాజధాని మేజిస్ట్రేటు గాంకి యజమానులు భరణమును చెల్లించిరి.

ఉపాధ్యాయుని నియమించుట:—సిడెన్ హాము కళాశాలలో ప్రాధేయ గావచ్చు, ఎ. ఆర్. బర్ నెట్ హాము గారు మోయను నెక్కుటో కళాశాలలో ఆధికాస్ర:ంకి తులుగా నియమించబడిరి.

వాతావరణ స్థితి

1919 సం॥ జూలై నెల 24-వ తేదీ మంగళవారము.

జిల్లా ముఖ్య పరములు	తే॥ గడి॥ ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో	తే॥ గడి॥ ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో	తే॥ గడి॥ ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో	తే॥ గడి॥ ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో	తే॥ గడి॥ ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో ఉత్తరదిశలో
కోపాలపురము	92.8	82.8	...	6.80	6.69
దిభాకటపట్టణము	92.6	82.1	...	5.99	6.95
కాకినాడ	97.0	82.8	...	4.55	5.44
బందరు	97.8	82.8	...	9.32	5.47
కుంటూరు	98.2	84.0	...	7.86	5.42
కెల్లూరు	97.6	83.9	...	2.95	2.06
యదాదు	95.8	82.7	...	1.89	8.06
పాడరాజుగారు	93.0	76.4	...	6.65	5.56
అనంతపురము	95.5	75.8	0.14	9.57	4.65
బళ్లారి	94.8	76.5	...	8.96	4.42
కర్నూలు	94.8	76.6	...	2.95	8.78
దేవక	98.0	81.8	...	8.42	4.54
తెంగుకూరు	81.5	68.4	0.19	10.21	8.07
కెల్లూరు	93.2	79.6	...	5.21	5.74
నీలమ	85.0	78.7	...	10.22	9.19
కోయంబూర్పూరు	88.6	70.5	...	4.41	5.88

వాయుభారము:—వాయుభారములో మార్పు లంతగా లేవు. వాయువు సముద్రము నిన్నటికంటే వీచుచున్నది.

శిశోవృష్టి:—కొరమాండల తీరముల తప్ప తక్కిన చోట్ల మధ్యమార్గము ఎక్కువగా నున్నది. ద్వీపకల్పమునకు దక్షిణ ప్రాంతమునందలి కొన్ని ప్రదేశములలో మృతము ఉష్ణము మామూలుకు కొద్దిగ హెచ్చి యున్నది. పాటి నేటిని కొరమాండల తీరమున మామూలుకు తక్కువ ఇతరచోట్ల హెచ్చుగ ను నున్నది. రాత్రి నేటిని అన్ని ప్రాంతములందును మామూలు కు మించియున్నది.

అగ్రగణ:—దక్షిణను చెప్పి తీగ్రు దక్షిణ ప్రాంతమున అగ్రగణ తగ్గి యున్నది. ఇతరచోట్ల హెచ్చి నది. అన్ని చోట్లకు ముమ్మము గానున్నది. సూర్యులు, దీపకల్పకర్మభాగమునులభారులలో ముమ్మము దట్టముగా కట్టి యున్నది. వర్షురు తీరమున మామూలుగ నుండును. కొరమాండలం తెంగు గూరు, రాజుమారు ప్రాంతములలో కొద్దిపాటి తినుకులు కురిసినవి.

పి. ఆర్. చిదంబరయ్యరు.

ఆక్కింకు వాతావరణ కార్యజ్ఞానము

ఏడవ కమ్యూనిస్టు జన సభ

నిడుబ్రోలునందు సమావేశమగుట

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష కాధ్యక్షకోపన్యాసములు

(మా ప్రత్యేక విలేజుకుని యెద్దనుండి)

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకోపన్యాసము.

జూలై 21-వ తేదీ ఆదివారమునాడు గుంటూరు జిల్లా నిడుబ్రోలునందు సమావేశమైన ఏడవ కమ్యూనిస్టు జన సభాసభ్యుల సంఘాధ్యక్షులగు పాపయ్యపాటి వేంకటకృష్ణయ్య చాదరిగారి స్వాగతోపన్యాసమును విక్రందిభాగముల ముద్రి

తీయెను:

విద్య.

మహాసంగజ్జలారా! ప్రతిగ్రామమునం గల మన సాంఘికవ్యవస్థలెల్లను గూడి గ్రామమున కొక సంఘముగా నేర్పడి, కొంతమూలభవమును గ్రామ కట్టుబాట్లవలన గలుగు గడుపాములవలన ప్రతివాడున కమ్యూనిస్టువాదుల కొంది చేసిన చర్యలవలన చేర్చుకలయును. ప్రతిగ్రామమునను, అచ్చట గల మనవాసంఘము కట్టియే వైద్యమైన మూలభవం బుపై వచ్చు వాని కాదామున బట్టియే, ప్రారంభ తేక మార్కెటిక పాఠశాలలను స్థాపించుకలయును. నయమునగాని, భయమునగాని, ఆయాపాఠశాలలను ప్రతికొండొక్కొక్క దెప్పక వారివిద్వలం బంపునట్లు చేయవలయును. ప్రాథమికపాఠశాల లోక జరుపు సచితముగా ఉపేక్షించు మార్కెటికవిద్యల యనునందు మాత్రము కొద్దిజీతముల నేర్పరచి, విద్యావ్యాప్తన మొనర్చుకలయును. ప్రతితాలూకాయందు, ఏగ్రామము తిరిగిగ్రామములకు సామీప్యమున నందునో అద్దానియం దొక యన్నతపాఠశాల నేర్పరచి, అచ్చట వసతిగృహమును స్థాపించి, మనవాసంఘమున చుట్టూ బంపుచుండవలయును. ఆపాఠ శాలలకు బాట్టుపట్టునందు ప్రతిగ్రామమునాడు కొంతభవంబు నిచ్చి మూలభవము నేర్పరచి విద్యాభివృద్ధిచేరవలయును. కాల నలుపుగా నేర్పరచి వసతిగృహములను భోజనసదుపాయములను జక్కగా నేర్పరచి విద్యార్థుల వెల్లకృషు నుద్బోధించుచు నున్నవామనము కాకొన్నవృత్తులకు జేయు కత్తి గలిగిన మన విద్యాభివృద్ధిల నెక్కువ వారి విచారణాధికారిగా నేర్ప రచి, ఆయా యన్నతపాఠశాల లభివృద్ధి నొందునట్లుగా వింపవలయును. ఆపాఠశాల పాలనాసంఘము ప్రతిగ్రామము తరపున నన్న కొనిబడి పంపించిన మనసాంఘికసాధకులతో విండియందవలయును. ఇటులే, ఏ జిల్లాయందు మనవా రెక్కువగా నుండగో, అచ్చట యొక రెండవతరగతి తేక మొదటితరగతి పాఠశాలను స్థాపించి, కార్యము నెరవేర్చు వలసియుండును. వీని కన్నటికి రెండవతరగతి జిల్లాయం దెచ్చట కళాశాల గలవో అచ్చటనే యుండవలయును.

మహాసంగజ్జలారా! మనమింకొక విషయమును గమనింప వలసియున్నది. ఇప్పుడున్న గ్రామసంఘములు దమకత్తికి దగి కలులు ప్రాథమికపాఠశాలల నేర్పరచుకొనినను దూర మైన నందు మార్కెటికపాఠశాలల చిన్నచిన్న తాలూకా బంపుట, య పా య క ర మనుటచేసిన చదువు బాటులై నను కొందిమందియే యగుటచేతన. వాంలక ప్రత్యేకముగా నొక స్వసంఘముకట్టినచేత, విద్య చేప్పించి విచ్చట ఏ రెండు తేక మూడవతరగతియందో చేర్చుట లాభదాయకము గాదా!

అయిన మహాధ్యాయ తేరి! మన మీరడుగురుకేమో, ఇప్పుడుపాఠశాలలంతవరకేవిధాన మతికవ్వమగుటచే బదువు చున్న కొందిమందిలో నుత్తీర్ణులు గాజాలక, కొంతమంది కృతార్థుల నొందినను, ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుట కసహాయ మైనవారు గొందరు నిరుత్సాహులై గౌరవముగా జీవన మొన ర్చుకలయున్నారగు! అట్టివారికి జేయూర నొసగి తమ గ్రామసంఘము తరపున కొంతభవము జీవనభృతిలై యొసంగును వారివలె మనవాంలకలకు మూలవిద్యం జేప్పించి, ఒకటి తేక రెండు వీలైనచో మూడవతరగతిలో నేర్పరచుకలయును మన మార్కెటికపాఠశాలల యందు జేర్చి తమ విద్వల విద్యాభివృద్ధికి సోదరల గౌరవ తోరమునకు కాంక్షలగుట యత్నమన కలంచుచున్నాడ.

ప్రతిగ్రామ విద్య.

మనలో పురుష విద్యయే యతిసీసస్థితియందున్న

దనిన శ్రీవిద్యవిషయమై చెప్ప నవసరము లేదు కదా! మనము మన వాంలక విద్యాభివృద్ధిలై ప్రయత్ని మొనర్చు చున్నను, శ్రీల విషయమై మరలనొందక వారిని గూడ విద్యాభివృద్ధి జేయవలసియుండును. కాని వారికి ప్రత్యేక పాఠశాల లుండకుండే యత్నము. ప్రాథమికవిద్య బాటు రతోక గలవి చదివినను, అటువీచ్చట మాత్రము ప్రత్యేక పాఠశాలలయందే చదివించుట ప్రయోచనీయము. తాలూకా సంఘము తరపున, అభవము నొక్క మార్కెటికపాఠశాల యొకను, శ్రీలకు స్థాపించి, వారికి ప్రత్యేకముగా వసతిగృహ ము నేర్పరచి వారివై విచారణాధికారిలను నేర్పరచి శ్రీవిద్య నభివృద్ధి గావించవలయును. ప్రతిగ్రామ సంఘ మొక గ్రంథాలయమై యుండిన తీరక గా నున్నయెడల పెద్ద ట పిన్న ట సంఘభవనమున జేరి చదువున స్వేచ్ఛాటు చేయ వలయును.

పశువైద్యము.

మన పశువులకు జబ్బులు వచ్చినను వైద్యులకు బురుగు పట్టినను మనలో యేకవిధములగు, అంటురోగములు వెంటబడిచినను వారికి దగు తరహాలో లాలోంచి పశువైద్య మొనర్చుకలం బొనర్చుకొన నసమర్థులమై యున్నారము. వీని విషయమై ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతము తగినంత శ్రద్ధ తీసికొనవలయు గన్పట్టుటలేదు. కాన మనమే మనతాలూకా సంఘములు, ఒక్కొక్కదాని తరపున పాఠశాలలంత తరగతి జదివిన యొక్కరిని పశువైద్యబోధశాలలయందునకు, మరొకరిని కృషిసాంఘికశాఖలకు పంపించిన, వా రాయావిషయముల యం చుత్తీర్ణులై ప్రతితాలూకాకు ఎక్కువ మే లొసర్చు గలరు. ఇట్లే ఆయాశ్రేయవిద్యకు సమగ్రముగా జదివినవా రొక్కరున్న గ్రామములోని ప్రజల యారోగ్యమున కెంతో ముస్థితి కలుగగలరు.

వ్యాజ్యములు.

మనలో చాలకలు ప్రతివాడును కొద్దన కెక్కి మ్రో చేటులకును నీడదడకును, తదితరులకును, దనమున భార పోసి అధికవ్యయాలకు పాల్పడి కీరాయాగ మొందుచున్నాడు. ఇందువలన వైరము లడుగంటునా! లేదులేదు. పరస్పరవైరము లభిశయించి గ్రామమున కింకరి ముప్పుని ముట్టా లేర్పడి, ఒక పుష్పకా కాంటి నెరుంగక మనంబుల కలతపెట్టుకొనుచున్నా రు. ఇటుల, ఈ వ్యాజ్యములకు నష్టమో వాని కష్టమెట్లు కొక్క యాపాము మాత్రము తోచుచున్నది. ప్రతి గ్రామ సంఘము వాని తరపున ప్రతినిధిని మంపించినిగా మూడి తాలూకా, ఉపతాలూకా కేంద్రస్థానమునకు బంపుచుండునగా. ఆ సాంఘిక లెల్ల సామూహ్యముగా ఉదార మనస్సులు కాంతస్వభావులు ఉన్న రాదర్శములు, పక్షపాతి రహితులై యుండవలెను. అట్టివారియందే నందరికి గౌరవభావ ముండున గాన మన వైరకారణములను వారికి వెలుపుకొని వారు బా గుగ వాలోచించి తీర్పు చెప్పిన ప్రకారము నడచుకొనుచుం డినచో సంఘాభివృద్ధి భవ రక్షణయ మున్నగు మన మనోరథ ము లీడవన.

మహాకేంద్ర స్థానము.

ప్రతిజిల్లాకుండున్న కేంద్రస్థానములన్నియు మన సాం ఘిక మహాసభయం దైక్యముకొంది అద్దానిని మహాకేంద్ర స్థానముగా నేర్పరచి దానికి తమ వాని కాదామునకుండి కొంత యిచ్చుచుండవలయును. అప్పుడి యాగ్రాప్రేరక పాఠశాలల తేక కళాశాలల యందుగాని విజ్ఞానములందు గాని విద్య నభ్యసించువారు కాధనములలో నొకపా లిచ్చు చు కొంతమంది విచారణాధికారుల నేర్పరచి ప్రతికళా శాలను, ఉన్నతమార్కెటిక ప్రాథమిక పాఠశాలలను పరతతి సంఘములకు గ్రంథాలయములను పోషించుచుండు నటుల జేసి యేగ్రామమునందై నా కలతలు జనించిన వానిని వివారిం చుచు, నన్ని విధముల స్వసంఘపు పురోవృద్ధికి సాకునగు నటుండవలెను.

పత్రిక.

ఏయే సమయములందు జేయుల రాజకీయపాఠాగరము మాయమై యొక్కడొక్కడ సంఘపాఠశాలల స్థాపించుటయున్నచో ఏయే చోటుల ఏయే తదితరకృతీయల నలు ఏయేవిధముల విలసిల్లుచున్నచో సంఘకార్యనిర్వాహకు లెట్లు ప్రవర్తించుచుండిరో ఏయే వైఖరి కేయే ఎరవు లుచ యొక్కముగా నుండెనో తెలియజేయు నొక వార్తాపత్రిక మన సంఘపురోభివృద్ధి కక్ష్యననరమై యున్నది. ఈ మధ్య చా దరియను పత్రిక వెలువడినను ఏ కారణములవలనో యాగిపో యినది. కాన తాను శ్రద్ధవంతుడ మహాకేంద్రస్థాన మను మన ఘావీరసంఘము తరపున నొక మాసపత్రికను ప్రస్తుతము ప్రకటించుచు అద్దానియల సాంఘికమక రాజకీయగ్రంథము గానివిషయముల మనవారికి దెలి సజేయుచు మనవిధానము లన్నియు కార్యరూపము దాల్చుచున్నచో దానిని వార దిన పత్రికనుగా మార్చుకొనవచ్చు. ఇటుల గ్రామసంఘములనే పరతతి పంచాయితీ సభలుగాను విద్యాలయపాలనా సంఘ ములుగాను వాని కన్నటికి కాళా, ఉత్త, మహాకేంద్ర స్థాన ములను తాలూకామండలరాష్ట్ర విద్యాలయపాలన సంఘము లనే చేసిన మనసంఘము త్వరితమున అన్ని విషయముల నభి వృద్ధిగాంచగలరు. కాన యావిధాన మతికవ్వతమును, సామూహ్య ముగా మంచిఫలితమునిచ్చు ప్రతికార్యము, అమితకష్టములన నే సాధ్యపడగలరు. కాన మనలం తలి కష్ట సాధ్యమైనవైనను భగవంతుడు మనలకష్ట మొనర్చుటకే సృజించి యుండుటచేత జంకక మం దడుగిడి కార్యరూపము దాల్చునటుల జేయవల యును.

ఈ మహాసభ కగ్రాసాధికర్యము వహించజేక నేవాధురంధరులును పరోపకారి పారియముల సాంఘిక నేతకు లును విద్యాభివృద్ధి మదనపత్రి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులును అగు మహారాజగి అర్. వెంకటస్వామి నాయుడుగారు దయతో నంగీకరించిని మితికరకే తెలియునుగా. ఇప్పుడు వారిని ఆగ్రహితులు నలంకరించుటకై కొరకు మీలో నొకరు వారిని సభకు తెలియజేయ వేచుచున్నాడ.

* * * * *

అధ్యక్షకోపన్యాసము

శ్రీమత అర్. వెంకటస్వామి నాయుడు సరి అధ్యక్షు. కోపన్యాసమునండి యాక్రంది భాగములు యుద్ధితములు:

కమ్యూనిస్టు-పూర్వపు స్థితి.

నుప్రసిద్ధులు నొక కేంద్రయొక్క పరప్రసాదంబు నా జేరి వెదికమృత్యుమండిజనించిన మహాకమ్యూనిస్టు వారముని విపులముగను, దృష్టాంతపూర్వకముగను, చరిత్రాను సారముగను చున్న సభల నలంకరించ యగ్రాసాధికర్యము విశదీకరించుచుండుటచే గ్రంథనిస్త్రుధిచే నా యంశమును నూచనమాత్రము చేసితి. క్రీస్తుజేకరాయలవారి సేవాధి పత్యమును వహించి కీర్తిగాంచిన రావిల్లవారి, పెమ్మపాని వారి చరిత్రల దిలకించినను, వానిరెడ్డివారి యాదార్యత్యాగ ముల గమనించినను, ఈచాటికిని మనలో ప్రభువులు జమిం చాల్ల తరతరములుగ పురక గాంచియుండు విన్నను మనము తుత్రియధాగ్యులులగుచు తెలియజేప్పెడి. మరయు నీ జేక వాసుల యభిప్రాయముసారముగను పర్యవక్షేయముల కోధనా పూర్వకముగ నభిప్రాయమునబట్టియు చరిత్రాంశముల మూల మునను మనము తుత్రియధర్మగుణకర్యస్వభావుల మై మోఢ పీరులమై యత్నవృత్తియగుకృషి నలంకరించినవార మనము నీవృత్తులందును సేవకావృత్తి నుండును పరీక్షము లేనివార మనియు జేద్దవలయున్నది.

కమ్యూనిస్టు - ఇప్పటిస్థితి.

మనలో నిప్పటికిని కట్టపరీక్షలు జేరి యత్నమస్థా నుల నలంకరించిన మనలోయూను, కవిదమము, అష్టాద భానులును, నిరతసంఘములతో పోల్చిచూచిన కొరతవడి యుండియును మన సంఘమునకు భూమిపాటులై పరీకాశిం చున్నారు. వెనుకటిసభలయందు దగ్గిపీఠము నలంకరించి జను (వదంబుగ కార్యము నిర్వహించిన ప్రజాతంత్రులు కీర్తిభిగ్నార్పి వేరుగజేప్ప నవసరము. ఈసంఘ సభానిర్వాహమునకు మూ లాధారులై యాదార్యస్వభావులై స్వాధ్యత్యాగలై యాశోకతలై న చల్లకల్లి మమార రాజా బహదర్ బి. యె. గారినిన్ని, కార్యసాధకులై దక్షులైన కార్యదర్శి బొబ్బాపద్మనాభయ్య గారినిన్ని, సంఘసోమకులనెమి, సంఘాభిమానులనెమి నే రొక్కున్న మాత్రాన ప్రస్తుతము మన సంఘముయొక్క పురో వృద్ధి సాధనూపకరంబు. సోదరులారా! ఇంతమాత్రమునకే మన మచ్చి తల్పిల్చులగుట చనదు. పరతేమలందును, భరత ఖండమందును గల యితర సంఘములతో పోల్చిచూడ మనము

మిక్కిలి మనః కల్గిరి. ప్రకృతి ప్రకృతి యెన్నఁ రెండు వృద్ధి పరమముగా యింతకును సాటి కాదు. అంతటి స్థితి కలిగినదా మనము భవ్యము. అప్పుడుగా మనము కన్యవారము. అదిగదా మన కుండలనైన ప్రతిష్ఠ.

విద్య.

జనాభా లెక్కలు పరిశీలించిన మనము విద్యయందు స్వల్పసంఖ్యకులమై యున్నాము. ఈ లోపమును తొలగించుకొనుటకు ప్రభువిద్యాలయాల నెక్కడుగ స్థాపించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. రాజభావమైన యాద్యభావమును కృత్య ప్రయోగములొక్క ప్రకృతి నభ్యసించవలెను. పాఠశాల విద్యాభివృద్ధికి సంస్కృతపాఠశాలలు స్థాపించవలయు. శ్రీలక్ష్మీ సాంధ్య కారమునండి వెలువడి విద్యార్థులకులైన గాని సంపాదకృతపాఠశాలలందు నెప్పుడెలాగదు గనుక శ్రీ విద్యాలయాల విషయమై ప్రధానమంది మన బాలికల విద్యార్థులకులైన జేయవలయు. ఉద్యోగముకాదు కృషివ్యాసంగములచే పనికిరాకుట విద్య నభ్యసించి మీరైన బీదలకుగాను రాత్రిపాఠశాలల పెట్టించవలయు. జ్ఞానాభివృద్ధికిరై ప్రకృతభావదా గరములుంచవలయు. లోకభవనకర్త జ్ఞానాభివృద్ధికి వారాభివృద్ధిలెప్పించి చదువుచుండవలయు.

విద్యార్థుల కనతిగృహము.

మనలో విద్య నభ్యసించవలసినవారి సంఖ్య యెక్కుడుగనుండి ద్రవ్యవసతి కలిగియుండియును ప్రస్తుతము కొద్ది మందిమాత్రమే విద్య నభ్యసించుచున్నారు. ఇట్టి లోపములకు ముఖ్యకారణముమనమునందలసినన్ని కనతిగృహములు లేకండుటయే. ఇప్పటిస్థితిలో కలిదండ్రులు తమబిడ్డలకు నన్నపాన సౌకర్యములు లోపించుననుభవించే విద్యార్థులనుకై తరగ్రామములకు బంపుటలేదు. ఉత్తర దక్షిణ మండలములకు మధ్యస్థానమైన చెన్నపురియందు మన సంఘమువారికి ప్రత్యేకముగ నొక కనతిగృహ మేర్పరచవలయు. మరియు మనవారి సంఖ్య యెక్కుడైన నెక్కడుగనుండునో ఆయాప్రాంతములలో సహా అట్టివానిని స్థాపించవలయు. ఈ ప్రయత్నమునకై యెక్కుడు ద్రవ్యవసతితో పనిలేదు. వైసకుటుంబముగ జేసివో తలిదండ్రులు నిర్విచారముగ తమ బిడ్డలకు నెక్కుడుసంఖ్యతో విద్యార్థులనుకై పంపుట కవకాశము కలుగును.

వివాహము.

స్వసంఘమునందు సమానగుణకర్యవృత్తులను గల శ్రీపురుషులు యుక్తవయసున విధియుక్తముగ వివాహముడవలయును. భార్యభర్త లన్యోన్యప్రేమానురాగములు గలిగి భర్తయుక్తముగ సంభాషించునదిని సంభోధనముచేయుటే వివాహముభ్యోక్తకర్తవ్యము. శ్రీలక్ష్మీ కుమారులసంస్కారముల వీడవన, పురుషులకు 25 సంవత్సరములు నిండిన వెంకట వివాహముడుట యుక్తవయసు. ఇది ప్రతిష్ఠాభివృద్ధియై ఇట్టివి మనసీయుడగు భవ్యులకి కుమారులని నిర్ణయించియున్నాడు. బాల్యభివృద్ధివివాహములన మందోవానులవధించియు దుఃఖకర్తవ్యముల జూచి వాగవిరగల జేయుచేయు నిందలు మనకు తెలియనివి కావుగదా. ఈ లోపమును మనము ప్రయత్నముగ సరియమొనవలయు. ఆక్షతయోనులగు బాల విరతింపుల పునర్వివాహము కాత్రుముక్తమై చట్టసమ్మతమై యున్నది. అయిన వాచరణకు మిత్రము లేబడియిందలేదు. ఇది లోపనియును. మనము దీని వాచరణలోనికి వెచ్చి యితర వర్ణములవారికి మృగదర్శనముగ సుందరమునని ప్రార్థించెద. మన సంఘమునందును జేవోక్తముగా సంస్కారవిధి నెరిగిన విద్యార్థులకు పూజ్యులగు వారు వివాహములు సలిపినయెడల అంగీకారమును మనమేల చూపరాదు? భవ్యమునుసహా తగ్గును గనుక మన సంఘములో నిట్టి యోగ్యులగువా రున్నచోట్ల వారి స్నేహితులగుట సమంజసము. లేనిచోట్ల పూర్వాచారమే జరుగవచ్చునని వాయభివృద్ధి.

కృతసాయము.

ఋగ్వేదకాలమునుండియు వాగ్యుల ముఖ్యవృత్తి కృతసాయము. ఈ కృషియందు మన మగగణ్యులము. వారి కుటుంబ పూజ్యులని మనసీయుడగు బమ్మెర పోతరామాయ్యును నెలవిచ్చియున్నాడు. కృతసాయము చేయుటయందును చేపాతులవృత్తులందును, పూనికయందును, నిపుణతయందును మన సంఘమువారికి లేకమైనను లోపములేదు. అయిన నూలపద్ధతుల వెలియవలసియున్నది. భూములలో నేసారము తిగి యున్నచో తెలిసి యట్టి సారమును వృద్ధిచేయు నెరువు నుపయోగించవలయు. నూతన కృతసాయ సాధనముల వినియోగించవలయు. మనలో విద్యార్థులకు కృతసాయ కళాశాలలలో లేరని నూతనకర్తవ్యము యాపయోగమును రైతులకు నేర్పు

చుకన్యవారము. కృతసాయాభివృద్ధికి కావలసిన లోబాటులు, మొదలగు వాటిలో మనకుగల యిబ్బందుల తొలగించుకొనుటకై యడవుల యిలాకాయధికారులను ప్రార్థించవలసి యున్నది.

కళాపాలన.

9. కళావృత్తి మనకు ముఖ్యధనము. కళాపాలనయే ముఖ్య వృత్తి. కళావృత్తులకు రైతులకు భవనంతులగు గౌరవంతులగు నెక్కుకొందురు. అదేనివారిని బీదలగు పీనులగున జాతురు. కళావృద్ధి ప్రకృతము మిగుల లోపించియున్నది. ఇంచులకు కొన్ని కారణములుగవు. కళావృత్తి మేరకు గానే వేరు పెట్టబడియుండిన భూముల నేకములు కృతసాయపు పనులకు మార్చబడుచున్నవి. దీనికి తోడుగ దొరతనమువారడవుల నాపుటలేనది. అయిన నిటీవల నడవుల సంబంధములైన పనులకు కొన్నిటి కలిగించియున్నాడు గాని మరొన్ని పనులకై వారిని ప్రార్థించవలసియున్నది. కళావృత్తి లోకజిత్వాలులుల కొన్నిచోట్ల స్థాపించియున్నాడు. ఇవి చాలవు.

స్థానిక సాంఘిక నిధులు.

మన జేతములో స్థానిక సాంఘిక నిధులు తరుచు భవనంతులవారు వారి ద్రవ్యమును భద్రపరచుకొనవలసిన యెడల ప్రకృతము తరగ్రామములలోనో పరిసరములలోనో భద్రపరచుకొనవలసి యున్నది. మనము తరు ప్రయత్నము చేసి యచ్చటచ్చట ముఖ్యకర్తవ్యములలో నిట్టి నిధుల నేర్పాటు చేసితిమని యెక్కుడు ప్రయోజనముండును. లాభమో నష్టమో మనజేయగును. ఇట్లని యితరసంఘముల నిరాకరింపలేనని వాయభివృద్ధి మనము కాదు. భరితఖండమందును ప్రతితరగ్రామము వారి వారి సంఘాభివృద్ధికి నాటుపడుచు కన్యవయెడల ప్రతిసంఘమును బాగుపడి జేతమునకే క్రితముగను. ఇటుగెల్పిన గదారచ్చగల్గుట.

పంచాయతీ వ్యవస్థ.

ప్రజలు మిక్కిలి స్వల్పవిద్యమయులలో నహితము తగవులు పెట్టుకొని జైవమ్యములవెంచి వ్యాయసభలకు వెళ్లుచున్నారు. ద్రవ్యవస్తువులకును చేపావస్తువులకును వెనుక దీయరు. గ్రామములలోని భర్తాత్ములును, విద్యాంశులును, నిష్కర్మములగు పెద్దలను వ్యాయాధిపతులనుగ నేర్పరచుకొని గ్రామపంచాయితీలములమున తగవులు తీర్చుకొనుట యెంతలాభకారియో చెప్పనక్కరలేదు. ఈ యేర్పాటులు కలిగినచో గ్రామములం జైవమ్యములు పెరిగి సంసారములు వృద్ధిపొందును గదా!

స్వజేత పరిశ్రమ.

స్వజేతపరిశ్రమయందు సఫలతను గాంచి వన్నె కెక్కియుండిన మన భరితఖండ మిప్పు డెట్టిస్థితికిరెచ్చినది! ఇంచులయిన మనము కన్నులు దెరిచినగాని బాగుపడలేదు. బలవోపాఖండమున భూసంకరాగ్రామము దట్టనిండినపుడు విజేతములనుండి రావలసిన వస్తువులరాక మనకెట్టి యిక్కట్లు కలుగజేయుండిననో సర్వులకును తెలిసిన యంశమే. పట్టణములలో నేమి పట్టణలో నేమి పరిశ్రమాభ్యాస మనేకసంకల్పములనుండి కప్పింపబడినది. సాలెవాండుగ్రామ, కమ్మరి, కంచరి, వడ్డంగులును, కుమ్మరులును పోవకులు లేక తమ వృత్తులను మానుకొనవలసినవారైరి. అన్నరత్నములకులేని నిరుపేదలయిరి. మనకు కావలసిన వస్తువులదాతులకు విజేతముల పంచుల పాలుయితిమి. ఇప్పుడైన స్వజేతపరిశ్రమ మభివృద్ధిమొందుటకై వెంటనే ప్రయత్నములు చేయవలయు. చేతిపనుల గల పుటకొరక నేకకాలల నేర్పరిచి మనవారి సంయతా ప్రజేతపెట్టవలయు. పూర్వపుట్టుల గని పెట్టుకొని యున్నవారికి తగు సహాయమున ర్పవలయు. వారి సంఖ్యను పెంచుక సమకట్టవలయు.

అంధభ్రామ.

మనవారు ద్రవిడజేతమందును మధ్యపరగజాల యందును నిజము రాజ్యమందును సహితము కనియియున్నాడు. ఎచ్చట నినిందియుండినను సాంధ్యభావయే మనకు మార్కభావయై యున్నది. కావున దీనియందు దాదరణమును మానుకొనక వృద్ధిపరచుట కర్తవ్యము. ఇటీవల భాషాపాపముల కొంద సాంధ్యభాష పరిమత్తురు, గ్రంథములను నిజమించి నవలలను కాత్రుములకు భాషాంతరీకరించుచున్నాడు. ఈ ప్రయత్నములకు సహా సహాయ గోడ్పడవలయు. అంధభ్రామకు వన్నె వెచ్చిన మనసీయుడగు వీరేశలింగము పంతులు గారు మనల దిగవాడి వెల్లిరి. ఇది విచారకరము.

శ్రీ శ్రేష్ఠ పాత్రినిధ్యము

శ్రీ శ్రేష్ఠ పాత్రినిధ్యముగూర్చి కారాపత్రికల యందును సభలయందును జనునందుడెచువర్స లెల్లరకు విడితం

చేగదా. దానియంతర్గతంకూర్చి శ్రేష్ఠంబుగ నెక్కిరకాల్గింపనక్కరలేదు. అయ్యది మనకు లభించిననీగాని కానన నిర్మాణసభలయందేమి దొరతనపువారి యితరకాఖిలయందేమి మనము నుకరముగ దొర నకాఖిలంబుండదు. దొరతనమువారు మన స్థితిగతులను జక్కగ యోచించి యాలోచన తొలగించి మన యభివృద్ధియందు ప్రసాదించుచు యెన్ని కరములు గడచినను మనము వెనుకబడియుండదు దుస్థితి పోగొట్టుకొనకాలము. వారు మన యోగక్షేమము లారముచుండులాగున సర్వదా వారికి మనవి సనవులు నుభవులందరలేకు.

గోపా కర్తరి.

మన జేతమున నీవద్ధతి మనమృదీయకర్తవ్యమునకు పూర్వము లేదు. ఇంచులలో లులై ప్రభులైన మనా మృదీయుల దుర్నడతలనుండి మానప్రాణములు రక్షించుకొనుటకు తత్కాలలోదిరముగ నీవద్ధతి మనపూర్వకృత్యలంబించుటయొక దోష మని నేను చెప్పుటలేదు. ఇప్పటిస్థితినిబట్టి మన దొరతనమువారి దయాభూతిలగు విధుల ననుసరించి యాయాచారము నిలిపివేయుటవలన మన కెట్టియాయము నుండకాలదు. మనకు గోపాకర్తరి లేనన్నివిధముల మన పురోవృద్ధి కిని నుభవీకరణమునకును విఘ్న కారకై యున్నవి.

సమాప్తము.

మహాశయలారా! నీ నిరంతరము వెక్కు విషయములగూర్చి చదివిన పుంకులచే మీకాలము పోబుచ్చినందులకై క్షమింపవలెదను. ఏదెట్లుండినను చెప్పవలసినది చెప్పకతిరదు. 'చక్కెర, చక్కెర' యని పలువిధముల పోగడి సంతమాత్రమున నే నోరు తీపగునా? రుచిచూచినగదా దాని తీపు వెలియుట. 'సంఘము సంఘము' అన్నమాత్రముననే నేను కలుగనోపునా? శ్రమపడి సాధించినగదా పురోవృద్ధికి మార్గముకలుగుట. ఇట్టి ప్రయోగములయొక్క సారాంశముల నెల్ల మాటిమాటికి తలపాటువలయు; ఆచరింపవలయు; ఆచరణములకును బ్రకటింపవలయు; ఈ విషయములలో నెల్లధనంతులు ద్రవ్యసహాయము చేయవలయు; విద్యార్థులకు పాటుపడవలయు; ఉత్సాహపరులు ముందుకువచ్చి పనిచేయవలయు; అప్పుడుగా మన కన్యవారు వన్నె కచ్చుట.

* * * *

విషయనిర్ధారకసభ

సాంధ్యక్రమము 4 గంటలకు విషయనిర్ధారకసభ ప్రారంభమై అన్ని తీర్మానము లై కళాభావముతో తీర్మానింపబడి కన్యవారికి స్వసంఘపాఠశాలకృత్యపరమమో లేదా యను తీర్మానముమాత్రము బహుకల్లోలముల కాకరమై సంఘమునందు ద్వైధభావము కలుగజేయుచు సాంఘిక వాక్యములతో రాత్రి 11 గంటలకు తీర్మానమును ఆహ్వానించిరి.

ద్వితీయ దినచర్య

22-క తేది దినము ఉదయం 7-30 లకు సభాభవనమున జాతీయగీతము శ్రవణానంద మొరెచ్చి, పిమ్మట సభ్యులు ఆదితా సనము లభిష్టించి కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది. నేడు మరి నూరుగురు (100) ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. గుత్తికొండ మంగమాంబ అను ఎనిమిదేండ్ల బాలిక శ్రీ విద్యకు గురించి మృదురధుర వాక్యములతో సభ్యుల దైర్ఘ్య రంజితచేసెను. అందుకు సభ్యులు ఆబాలికతో నుగ్ధ ప్రకృతి నిత్య నుడైకింపగా ఆర్పడే ఏబది (50) రూప్యములు చేహారెను. ఇప్పటికి 12 గంటలాయెను. భోజనమునకు సభకాలించిరి. తిరిగి సాయం క్రమము 2 గంటలకు సభ ప్రారంభింపబడినది.

ఈదిగున తీర్మానము లేకగ్రీతముగా సంగీకరింపబడినది. తీర్మానములు.

1-క తీర్మానము:— ప్రభువచనంతుల కలరరరరరరర వికోపా మహాసంగ్రామ మంతర మొందించుటకై సంకల్పింపు, ఆయుధములను గలగనుండిన మహాదాదనంతుల మనల రక్షించిన శ్రీ జార్జి సాంధ్యభాషను శాస్త్రోపదేశము కలుగజేయవలయునని తరమేల్వని యాపభవన పార్థింపుచున్నాడు.

2-క తీర్మానము. గతతర్సరము మదరాసుపట్టణయందు జరిగిన కన్యమహాసభ కార్యక్రమ సంఘాభ్యుత్థానై సంఘ సేవగాంచి ప్రఖ్యాతిగాంచిన మహా గాజగీ పార్థసారధి వాయుడుగారు ఆకాలమృత్యువువారిం బడినందులకు ఆతివిషాదము నొందుచు వారి యాత్మకు సర్వేశ్వరుడు కాలిసోనంగ ప్రార్థించుచు యాసభవారు వారికుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచున్నాడు.

3-క తీర్మానము. కీర్తికమైన గోపాలకృష్ణ గోఖలే గారి నిర్బంధ ప్రాధమిక విద్యావిధానమును ప్రభుత్వము

వారామానించి ఆరునెలలపాటు మనసంఘమునకు ఆర్థిక సుఖము లున్నది గాన యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారి సలహా ననుసరించుచున్నారు.

4-వ తీర్మానము. మనసంఘమునందు చేయబడుచున్న బాల్య అతిక్రమ వివాహములను, కన్యాశుల్కములను నిరసింపబడుచున్నది ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

5-వ తీర్మానము. జనసామాన్యమునకు చిన్నత విద్య లొనర్చుచున్నది గనుక పట్టణములలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు, జూనియర్ హైస్కూలులను స్థాపించుటకు యూనియను గ్రామమునందైనను లోయర్ సెకండరీ పాఠశాలలను స్థాపించుట ముఖ్యకారమునకు ఈసభవారు దీక్షపడుచున్నారు.

6-వ తీర్మానము. కమ్యూనికేషన్ సాంఘికతలకు రైలులై యున్నది గనుక వ్యవసాయభివృద్ధికి అన్ని పరిశ్రమలభివృద్ధికినీ, రైలుబయలుగ్రస్తతన బాటకును, సంఘమునందు నీటి, వికరములు, సోదరభావము వృద్ధిపరుచుటకు మూలాధారములగు సరఫరాసంఘములను, ప్రతిగ్రామము నందును స్థాపించుటలను ఈ సభవారు సాంఘికతకు హెచ్చించుచు, తీర్మానించుటకు సహకారద్యమున ప్రోత్సహించుచు, తీర్మానించుచున్నది.

7-వ తీర్మానము. చెన్నరాజధానియందు జనసామాన్యమునకు ఉన్నతవిద్యాభివృద్ధి లేకపోవుటచే కొన్ని కుటుంబముల వారిని 'విద్యావిహీనజాతి' గా నేర్పించి తత్సంఘమునకు చెందిన బాలికలందరినీ సగటు జీతములను మాత్రమే కనూలు చేయబడునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించి తమచే స్థాపించబడిన పాఠశాలలో మాత్రమే ఆచరణ నమలులో పెట్టి, తమ సహాయమున కొంత పొందుదన్న, మునిసిపాలిటీలు, లోకల్ బోర్డులు, డి.ఎ.సీలు, ప్రభుత్వములు మొదలగు వారిచే స్థాపించబడిన పాఠశాలలకు సదరు సగటుజీతముల చట్టమును ప్రోత్సహించిగా ఆన్వయించకపోవుటచే విద్యా విహీనజాతికి చెందినట్టియు జేతమునకును, ప్రభుత్వమునకును గూడ మూలాధారమైన ఈ మహాసంఘమువారు తమ ఆసంగ ప్రార్థన తెల్పుచు వెంటనే అన్ని పాఠశాలలకు సదరు రూసుల వెంటనే విధిగా ఆన్వయించుటకు ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు వేడుచున్నారు.

8-వ తీర్మానము. మనయార్థుల నాగరకరతున, పౌష్ట్యమునకును మూలమై కొంతకాలమువరకు జనసామాన్య భావగతులందు, మనమొందకపోయినదియునకు ఆర్థికములగు ననేకకళలను తన గర్భమున నిదురించి యనేక కేళిభావలను నుత్పత్తి పూర్వకమున కించిన్నాశ్రయ బ్రాహ్మణ జాతియందు దప్ప నామమాత్రానకేమి మృతభావయని విలంబముచున్న మన మాతృభావమును సంస్కృత భాషా పాఠశాలలను మనసాంఘికమును, ప్రస్తుతము కొన్నియభ్యుగ్రామములలోనైన స్థాపించి మనసంఘములందు సంస్కృతమును గణించుటకు ఇదివరకు మన సాంఘికతచే, ఆచార లాభ, కొల్లూరు, మొదలగు గ్రామములలో స్థాపించబడిన పాఠశాలలకు దగు ప్రోత్సహ మొనరుటకును, యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

9-వ తీర్మానము. పరిపాలనా స్థానములందు కమ్యూనికేషన్ లున్నసంఘములగుటచే నీసాంఘికతకు హెచ్చున నాస్థానముల వసంగలయునని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. — అ.గ్రానానాటి

10-వ తీర్మానము. కమ్యూనికేషన్ సంఘములలో యే నాడును లేని, కాభివృద్ధియును చెప్పి పురి విద్యాభాసంబంధమైన గ్రాంటు యిక్ పాడకొద్దుల 15-వ యాంబంధ ప్రభుత్వమువారు 'కమ్యూ' 'కమ్యూ' అను రెండు కాఖలను కల్పించుటచే సాంఘికభావమును ప్రబలముచున్నది గనుక వెంటనే "కమ్యూ" అను కాఖలను తొలగించి దాని రెండు కాఖలను "కమ్యూ" అను కాఖలను చేర్చి సదరురూసుల వెంటనే మాన్యుటయొనరవలెనని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

11-వ తీర్మానము. మనసంఘమునందు స్వసంఘములలో హితులచే నీటిని మనసాంఘికములలో కొందరు జరిగించిన కుభాకుర కాన్యముల కీ సభవారు రాగించుచు మనసాంఘికముల వైరికర్యుల జరగించుటకును, స్వసంఘ ప్రగతిహితులచే కుభాకుర కాన్యముల జరిగించుటకునాని ప్రోత్సహించుటకును, ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

12-వ తీర్మానము. ఉత్తమగర్జనలలో నొకటియై మోత్రునకును పేరుగాంచిన ఈ సంఘపు పూర్వచరిత్రను, పరిశోధించి వెల్లడించు ప్రయత్నమును తీర్మానించు జనుకలెనని ఈ సభవారు నిశ్చయించుచున్నారు.

ఇంకను మిక్కిలి తీర్మానములు చేయబడెను.

మొన్నటివరకు: — "నాగ" అను, మొన్నటివరకు 5 తేదీ టపాను తీసికొని రావలెను అట్టివానము ఉదయమునకు బొంబాయి చేరునని ఆనాటివారున్నారు.

అంతర్జాతీయ సంబంధమైన క్రికెటుఆట: — 1919 నా ఆస్ట్రేలియాలో జరుగబోవు క్రికెటుఆటకు ఎవరిని పంపుటకు వేర్లీ బోను సంఘమువారు తలపెట్టలేదు.

సమాచారము: — ఈ నెల 16-వ తేదీవరకు పులికాట్, 15-వ తేదీవరకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాకళా బంధు, వ్యాసమున, మధురరాచయ్య గారిమాట్లు 'వెంకటరాజ శ్రేష్ఠి గారు' కుగాను, మధురరాచయ్య గారి కుమాట్లు 'వెంకటరాజ శ్రేష్ఠి గారు' అని చదువుతు.

చిత్తూరుకుండు గంగింథాలయము: — వైశాఖసమావేశమునగూర్చి యొకరిద్ద టిటిలను బరిగి: లో: దను యభిప్రాయములను వెలుపుటతో ముగించిరి గాని ప్రజాస్వామ్య శింతలకును చేయకుండునట్లున్నది. వారానుజవము తీర్మానముద్వంగింథాలయ కార్యదర్శిగా రీ విషయమున తీర్మానము బుచ్చుకొనినవో ద్వరలో: గాంగలదని నమ్మెదము.

చిత్తూరుజిల్లా కార్యదర్శిగారున నెలకొల్పబడి యుండు "ఆత్మీయనిలయ" పుటాదరణక్రింద నిలయభవనమున కీరాచర్య ప్రజనసమావేశమువారిచే 4-5-19 వ తేదీలు మొదలు గోపినాథము వేంకటకవిశ్రాంతి మను ప్రయదాంధరామాయణ పురాణము ప్రతిదినము రాత్రి 9 గంటల మొదలు 11 గంటల వరకు: గాలక్షేపము జరుపబడుచున్నది.

ఒక నైవిజనకు జాగ్రూక: — యీనా నగరమున నైటుఅనునొక నైవిజను ఈ నెల 12-వ తేదీరాత్రి 2-30 గంటలవరకు ఆల్బులు సమనుగారి యింటిఆవరణలో తిరుగుచుండెను. ఆతనిని చూచి యింటివారు కేకలువేయగా నతడు వెంటనే వెళ్ళి మేడపైకిపోయి అక్కనుండి పక్కయింటి కప్పువైపుకికెను. పోలీసువారు రాగానే అతడుక్రిందబడినీ నచ్చివారికి కట్టడయ్యెను. అతనివైవిజనమునీ, ఆరాత్రి ఆయింట్లకునున్న యంత్రమునను చూడ నత దచటి కేగెను. ఇంటివారిలో కొందరికినని నిందించిరి. వారిలో నొక దళనిని బుజములమీద కొట్టెను. అతడు తప్పించుకొనబడున ప్రక్కయింటి కప్పువైపు: కెనని ముద్దాయ న్యాయవాదికి విన్నవించెను. ముద్దాయకి 10 రూపాయలు జూర్యువా విధింపబడెను.

చంటి బిడ్డ (1609)

ఇంకను ఇటువంటియు, దాది, పోలీసులు, బాలగోగములు, చికిత్సలు స్వీకరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీ కుమార్తె లి. పి. ఎం. లి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. వెల ర. 1. విజ్ఞానచంద్రికా బుక్ డిపో, మాంటూరోడ్, మద్రాస్.

యుద్ధ బాండులు

యుద్ధబాండులు విక్రయించ తలచువారు మద్రాసు కలకాలపీఠి, నెం. 128, చెంచూరులో దూదా సి.వి.ఆ. నాగదత్త రాజదండల్ల వ్యాపారమైన ఖరీదుకు తీసికొనుదును.

పంటివైద్యము.

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్సు 12 కెన్నెల్స్ లో, ఎన్నూరు, మద్రాసు. ఈ రకమైన వైద్యము ఏకాగ్రము చేతనైన పండ్లను 20: కేయలను యింటినుండి తొలగించడం పీకేవేయదును. బలహీనులైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట సంతులన పండ్లను బంగారుచేత మాయాట, తల్ల కొత్తకట్టుట, ఇంకను నందినంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యకాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి సత్కార వార్షిక చికిత్సచేయ నుండుట కచ్చియ్యవచ్చును. పంటిని రీయన్మును నొప్పిలేకనే తీయబడును.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము ఆరోగ్యమున కార్యోనిముఖమును పొందుట స్వాస్థ్య భావకమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటకుననే కలగ నుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి కీరరసాంఘమును దృఢపరచుచు, ఆరోగ్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయవచ్చును. పోస్టుచారి యా మే మే ధరించి పంపెదము. వెంటనే ప్రాయశ్చిత్తము. (219)

వైద్యకాస్త్ర ముదేశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభవిగ్రహ పోషకభావము, 157, బ్రాడ్వేయగ్రాన్

మలయ చందనము

(1251) నెలకొనమునకు మకారము మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. తత్సమము చేరు. నీతికాశమున్నను. కలనతికర్మల కనిలేను. ఈవృత్తిమైన మా మలయచందనము ఎటువలె తెలుపు, కచ్చ అను మామ విధములు. పర్వ 1-3 2.0.0. గలదర్శనార్హసి, రాజమండ్రి.

మంచి గుణముగల కాస్త్రీయావధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

½ పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవధ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

½ పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియువాంగ్లేయభాషలో జరుగువలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వరుణ్య

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

పాశ్చాత్య వేంకటాచలపణ్డితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్మీవిలాసము: — లక్ష్యముల క్షేమ కోగలు ఈ లక్ష్మీవిలాస రచనలను విశేషములై యున్నవి. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రచనలను సీసా తమయొద్ద నుండేనే క్షేమకు శక్తివైద్యమైన సిద్ధావధము వేంకటాచలపణ్డితులవారు తమోమయొక బట్టెగలను. విశదము, మూడవ కాట్టె భారములు, తన్ని పాతము మొదలగునవి కచ్చిత గుణముగను. సీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇళాం. (594)
  2. క్రినివాన లైలు: — క్షేమ గర్భమున, కుండుల కొట్టి జోధుటను మంచిమందు. సీసా 1-3 0-8-0, 5-3 1 ఇళాం
  3. కైక్యాన రాసనం: — దీనిని నేనించినట్లుతొలగించిరి మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంఛితేది, కీరభేది, అట్టి కేటలు గుణముల కాగలను. సీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇళాం.
  4. బాలకుభోగము: — విద్యలకు ను: కాది; తియ్య: మది. మందము, మలబద్ధము, అతర్ల భేసి, కృత్యము, కలు శ్రుప్తియుండుట. ఆరోగితోమందుకు మొదలగునవి గుణముల టిడ్లు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-3 0-12-0, 5-3 1 ఇళాం
  5. లోకాయుధుర కస్తూరిమూత్రము: — విద్యలకు ను: మునిదినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కాది. మందము, కడికలు, దద్దు, అతర్ల ను, కీర జాతం, పోర్వవాయువు, మలబద్ధం, క్వం, కటిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింకా నేక శోగములను గుణములేమును. (201)
- 160 మూత్రము గల సీసా 0-4-0
కనూలు 1 చుప్పో 6-3 1-3-0
" " 12-3 2-18-0
" " 25-3 3-8-0
- అతి కొవడముతో పాడ అనురామము తెనుగుకు పంపబడును.
- శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మద్రాసు.